

Marcu

Venirea lui Isus

(Mt. 3:1–12; Lc. 3:1–9, 15–17; Ioan 1:19–28)

1 ¹Vestea Bună* despre Isus Cristos*, Fiul lui Dumnezeu¹, începe ²cu ceea ce a spus profetul* Isaia că se va întâmpla. Isaia a scris:

„Iată, Eu îl trimit pe mesagerul Meu înaintea Ta.
El Îți va pregăti calea.“ *Maleahi 3:1*

³„Iată glasul celui care strigă în pustie:
«Pregătiți calea Domnului,
neteziți-I cărările.»“ *Isaia 40:3*

⁴Astfel, a venit Ioan Botezătorul și a botezat oameni în pustie. El le spunea oamenilor să se boteze* ca să arate că vor să-și schimbe inima și viața, pentru ca păcatele să le fie iertate. ⁵Toți oamenii care locuiau în Iudeea și Ierusalim s-au dus la Ioan. Acești oameni și-au mărturisit păcatele și au fost botezați de Ioan în râul Iordan. ⁶Ioan purta haine din păr de cămilă, iar la mijloc avea o curea din piele. El mânca lăcuste și miere sălbatică. ⁷El le spunea oamenilor: „După mine va veni cineva care este cu mult mai important decât mine. Eu nu sunt vrednic nici măcar să-I dezleg cureaua de la încălțăminte. ⁸Eu vă botez cu apă, dar El vă va boteza cu Duhul Sfânt*.“

Isus este botezat

(Mt. 3:13–17; Lc. 3:21–22)

⁹În acele zile, Isus a venit din Nazaret, din Galileea și a fost botezat* de Ioan în râul Iordan. ¹⁰Cum a ieșit din apă, Isus a văzut cerurile deschise și Duhul* coborând spre El ca un porumbel. ¹¹Și o voce s-a auzit din ceruri: „Tu ești Fiul Meu preaiubit, în Tine Îmi găsesc plăcerea.“

¹1:1 *Fiul lui Dumnezeu* Unele manuscrise omit „Fiul lui Dumnezeu“.

Mark

John Prepares the Way for Jesus

(Mt. 3:1–12; Lk. 3:1–9, 15–17; Jn. 1:19–28)

1 ¹The Good News* about Jesus Christ, the Son of God,¹ begins ²with what the prophet* Isaiah said would happen. He wrote:

“Listen! I will send my messenger ahead of you.
He will prepare the way for you.” *Malachi 3:1*

³“There is someone shouting in the desert:
‘Prepare the way for the Lord.
Make his paths straight.’” *Isaiah 40:3*

⁴So John the Baptizer* came and was baptizing* people in the desert area. He told them to be baptized to show that they wanted to change their lives, and then their sins would be forgiven. ⁵All the people from Judea, including everyone from Jerusalem, came out to John. They confessed the bad things they had done, and he baptized them in the Jordan River.

⁶John wore clothes made from camel’s hair and a leather belt around his waist. He ate locusts* and wild honey.

⁷This is what John told the people: “There is someone coming later who is able to do more than I can. I am not good enough to be the slave who stoops down to untie his sandals. ⁸I baptize you with water, but the one who is coming will baptize you with the Holy Spirit.*”

Jesus Is Baptized by John

(Mt. 3:13–17; Lk. 3:21–22)

⁹About that time Jesus came from the town of Nazareth in Galilee to the place where John was. John baptized* Jesus in the Jordan River. ¹⁰As Jesus was coming up out of the water, he saw the sky torn open. The Spirit* came down to him like a dove. ¹¹A voice came from heaven and said, “You are my Son, and I love you. I am very pleased with you.”

¹1:1 *the Son of God* Some Greek copies do not have these words.

Ispitirea lui Isus

(Mt. 4.1–11; Lc. 4.1–13)

¹²Imediat, Duhul L-a trimis pe Isus în pustie, ¹³unde a stat patruzeci de zile și unde a fost ispitit de Satan. Acolo a stat printre animale sălbatice și îngerii au avut grijă de El.

Isus alege primii ucenici

(Mt. 4.12–22; Lc. 4.14–15; 5.1–11)

¹⁴După ce Ioan* a fost închis, Isus S-a dus în Galileea și a început să predice Vestea Bună* de la Dumnezeu. ¹⁵Isus spunea: „Acum este momentul potrivit: Împărăția lui Dumnezeu este aproape. Schimbați-vă inima și viața și credeți Vestea Bună.“

¹⁶În timp ce mergea pe malul mării Galileii, Isus i-a văzut pe Simon¹ și pe fratele acestuia, Andrei, aruncând plasele în mare. Ei erau pescari. ¹⁷Isus le-a spus: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni!“ ¹⁸Simon și Andrei și-au lăsat plasele de pescuit și L-au urmat.

¹⁹A mai mers puțin și l-a văzut pe Iacov, fiul lui Zebedei și pe fratele lui, Ioan. El i-a văzut în timp ce-și pregăteau plasele în barcă. ²⁰Isus i-a chemat, iar ei L-au urmat, lăsându-l în barcă pe tatăl lor, Zebedei, împreună cu angajații acestuia.

Isus vindecă un om stăpânit de un duh rău

(Lc. 4.31–37)

²¹Apoi Isus și ucenicii Săi s-au dus la Capernaum. În următoarea zi de sabbat*, Isus a intrat în sinagogă* și a început să-i învețe pe oameni. ²²Ei erau uimiți de învățătura Lui, pentru că Isus îi învăța ca unul care are autoritate, și nu ca învățătorii Legii. ²³Deodată, un om care era posedat de un duh rău a început să țipe, ²⁴spunând: „Ce vrei Tu de la noi, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne distrugi? Eu știu cine ești: Sfântul lui Dumnezeu.“

²⁵Dar Isus l-a certat și i-a spus: „Taci și ieși din el!“ ²⁶Duhul rău l-a făcut pe acel om să tremure, apoi a început să urle și a ieșit afară din el.

²⁷Oamenii erau atât de uimiți, încât au început să se întrebe unii pe alții: „Ce este aceasta? Este o învățătură nouă, spusă cu autoritate! El poruncește chiar și duhurilor

¹1.16 *Simon* Simon Petru.

Jesus Goes Away to Be Tempted

(Mt. 4:1–11; Lk. 4:1–13)

¹²Then the Spirit* sent Jesus into the desert alone. ¹³He was there for 40 days, being tempted by Satan.* During this time he was out among the wild animals. Then angels came and helped him.

Jesus Begins His Work in Galilee

(Mt. 4:12–17; Lk. 4:14–15)

¹⁴After John was put in prison, Jesus went into Galilee and told people the Good News* from God. ¹⁵He said, “The right time is now here. God’s kingdom* is near. Change your hearts and lives, and believe the Good News!”

Jesus Chooses Some Followers

(Mt. 4:18–22; Lk. 5:1–11)

¹⁶Jesus was walking by Lake Galilee. He saw Simon¹ and his brother, Andrew. These two men were fishermen, and they were throwing a net into the lake to catch fish. ¹⁷Jesus said to them, “Come, follow me, and I will make you a different kind of fishermen. You will bring in people, not fish.” ¹⁸So they immediately left their nets and followed Jesus.

¹⁹Jesus continued walking by Lake Galilee. He saw two more brothers, James and John, the sons of Zebedee. They were in their boat, preparing their nets to catch fish. ²⁰Their father Zebedee and the men who worked for him were in the boat with the brothers. When Jesus saw the brothers, he told them to come. They left their father and followed Jesus.

Jesus Frees a Man From an Evil Spirit

(Lk. 4:31–37)

²¹Jesus and his followers went to Capernaum.* On the Sabbath* day, Jesus went into the synagogue* and taught the people. ²²They were amazed at his teaching. He did not teach like their teachers of the law. He taught like someone with authority. ²³While Jesus was in the synagogue, a man was there who had an evil spirit inside him. The man shouted, ²⁴“Jesus of Nazareth! What do you want with us? Did you come to destroy us? I know who you are—God’s Holy One!”

²⁵Jesus, his voice full of warning, said, “Be quiet, and come out of him!” ²⁶The evil spirit made the man shake. Then the spirit made a loud noise and came out of him.

²⁷The people were amazed. They asked each other, “What is happening here? This man is teaching something new, and he teaches with authority! He even commands evil spirits, and

¹1:16 *Simon* Simon’s other name was Peter. Also in verses 29, 36.

rele și ele Îl ascultă!“²⁸Astfel, vestea despre Isus s-a răspândit foarte repede în tot ținutul Galileii.

Isus vindecă mai mulți oameni

(Mt. 8.14-17; Lc. 4.38-41)

²⁹Isus și cei ce-L urmau au ieșit imediat din sinagogă* și au mers împreună cu Iacov și cu Ioan la casa lui Simon și Andrei.³⁰Soacra lui Simon avea febră și stătea în pat. Oamenii de acolo I-au vorbit lui Isus despre ea.³¹Isus S-a dus la ea, a luat-o de mână și a ridicat-o. Febra a lăsat-o, iar ea a început să-I slujească.

³²Seara, după apusul soarelui, i-au adus la Isus pe toți bolnavii și pe cei posedați de demoni*.³³Toată cetatea se adunase la ușa acelei case.³⁴Isus a vindecat mulți oameni care aveau diferite boli și a scos multe duhuri rele. Dar El nu-i lăsa pe acești demoni să vorbească, pentru că ei Îl cunoșteau.

Isus Se pregătește să spună Vestea Bună

(Lc. 4.42-44)

³⁵Foarte devreme, când încă nu se lumina-se, Isus a plecat de acolo și S-a dus într-un loc pustiu să Se roage.³⁶Simon și cei care erau cu El s-au dus să-L caute, ³⁷iar când L-au găsit, I-au spus: „Toată lumea Te caută.“

³⁸Dar Isus le-a spus: „Trebuie să mergem și în așezările învecinate, pentru ca să predic și acolo, deoarece pentru aceasta am venit.“³⁹Așa că a mers prin Galileea, predicând în sinagogile* lor și scoțând demoni*.

Isus vindecă un om bolnav

(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

⁴⁰Un lepros* a venit la Isus, a îngenuncheat și L-a implorat să-l ajute. Leprosul I-a spus lui Isus: „Dacă Tu vrei, poți să mă vindeci.“

⁴¹Lui Isus I s-a făcut milă de el. A întins mâna, l-a atins și i-a spus: „Vreau să te vindec! Fii vindecat!“⁴²Imediat lepra a dispărut și a fost vindecat.

⁴³Isus i-a cerut să plece, dar înainte l-a avertizat, ⁴⁴spunându-i: „Să nu spui nimănui nimic despre ce ți s-a întâmplat. Dar du-te să te arăți preotului și să aduci jertfele rânduite de Moise pentru curățire¹. Să faci lucrul acesta pentru ca oamenii să știe că te-ai

they obey him.”²⁸So the news about Jesus spread quickly everywhere in the area of Galilee.

Jesus Heals Many People

(Mt. 8:14-17; Lk. 4:38-41)

²⁹Jesus and the followers left the synagogue.* They all went with James and John to the home of Simon and Andrew.³⁰Simon’s mother-in-law was very sick. She was in bed and had fever. The people there told Jesus about her.³¹So he went to her bed. Jesus held her hand and helped her stand up. The fever left her, and she was healed. Then she began serving them.

³²That night, after the sun went down, the people brought to Jesus many who were sick. They also brought those who had demons* inside them.³³Everyone in the town gathered at the door of that house.³⁴Jesus healed many of those who had different kinds of sicknesses. He also forced many demons out of people. But he would not allow the demons to speak, because they knew who he was.¹

Jesus Goes to Other Towns

(Lk. 4:42-44)

³⁵The next morning Jesus woke up very early. He left the house while it was still dark and went to a place where he could be alone and pray.³⁶Later, Simon and his friends went to look for Jesus.³⁷They found him and said, “Everyone is looking for you!”

³⁸Jesus answered, “We should go to another place. We can go to other towns around here, and I can tell God’s message to those people too. That is why I came.”³⁹So Jesus traveled everywhere in Galilee. He spoke in the synagogues,* and he forced demons* out of people.

Jesus Heals a Sick Man

(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

⁴⁰A man who had leprosy* came to Jesus. The man bowed on his knees and begged him, “You have the power to heal me if you want.”

⁴¹Jesus felt sorry for the man. So he touched him and said, “I want to heal you. Be healed!”⁴²Immediately the leprosy disappeared, and the man was healed.

⁴³Jesus told the man to go, but he gave him a strong warning: ⁴⁴“Don’t tell anyone about what I did for you. But go and show yourself to the priest. And offer a gift to God because you have been healed. Offer the gift that Moses* commanded.² This will show everyone that you are

¹1.44 pentru curățire Vezi Lv. 14.1-32.

¹ 1:34 who he was Meaning that the demons knew that Jesus was the Christ, the Son of God. ²1:44 Moses commanded See Lev. 14:1-32.

vindecat.⁴⁵ Dar acel om a plecat și a început să spună tuturor ce i s-a întâmplat. Vestea despre El s-a răspândit. Așa că Isus nu mai putea intra într-o cetate în văzul lumii și stătea în afara lor, în locuri retrase. Dar și acolo veneau la El oameni din toate părțile.

Isus vindecă un om paralizat
(Mt. 9:1–8; Lc. 5:17–26)

2¹Peste câteva zile, Isus S-a întors în Capernaum. Vestea că era acasă s-a răspândit. ²Oamenii s-au strâns în număr atât de mare încât nu mai era loc nici afară. Pe când Isus îi învăța, ³câțiva oameni au venit la El cu un om paralizat. Patru dintre ei îl transportau. ⁴Pentru că, din cauza mulțimii, nu puteau să ajungă cu el la Isus, ei au făcut o gaură în acoperișul casei și de acolo l-au coborât cu targă cu tot. ⁵Când a văzut Isus credința lor, i-a spus celui paralizat: „Fiule, păcatele îți sunt iertate!”

⁶Câțiva dintre învățătorii Legii erau acolo. Ei au văzut ce făcuse Isus și și-au spus: ⁷„De ce spune omul acesta așa ceva? El spune lucruri care sunt o insultă la adresa lui Dumnezeu. Cine poate ierta păcatele, în afară de Dumnezeu?”

⁸Isus a știut imediat, în duhul Său, ce gândesc ei și le-a spus: „De ce gândiți astfel? ⁹Ce este mai ușor: să zic acestui om paralizat: «Păcatele îți sunt iertate!» sau să-i spun: «Ridică-te! Ia-ți targa și mergi!»? ¹⁰Dar Eu vă voi dovedi că Fiul omului* are putere pe pământ să ierte păcatele.” Așa că Isus i-a spus celui paralizat: ¹¹„Îți spun, ridică-te! Ia-ți targa și du-te acasă!” ¹²Omul paralizat s-a ridicat. Și-a luat targa și a ieșit, în timp ce toți ceilalți se uitau la el uimiți. Ei îl laudau pe Dumnezeu și ziceau: „Nu am mai văzut niciodată așa ceva!”

Levi (Matei) Îl urmează pe Isus
(Mt. 9:9–13; Lc. 5:27–32)

¹³Isus S-a dus din nou pe malul mării, mulțimea a venit la El, iar El i-a învățat. ¹⁴Pe când mergea Isus de-a lungul țărmului, l-a văzut pe Levi, fiul lui Alfeu, stând la vamă, unde lucra și i-a spus:

healed.” ⁴⁵The man left there and told everyone he saw that Jesus had healed him. So the news about Jesus spread. And that is why he could not enter a town if people saw him. He stayed in places where people did not live. But people came from all the towns to the places where he was.

Jesus Heals a Crippled Man
(Mt. 9:1–8; Lk. 5:17–26)

2¹A few days later, Jesus came back to Capernaum.* The news spread that he was back home. ²A large crowd gathered to hear him speak. The house was so full that there was no place to stand, not even outside the door. While Jesus was teaching, ³some people brought a paralyzed man to see him. He was being carried by four of them. ⁴But they could not get the man inside to Jesus because the house was so full of people. So they went to the roof above Jesus and made a hole in it. Then they lowered the mat with the paralyzed man on it. ⁵When Jesus saw how much faith they had, he said to the paralyzed man, “Young man, your sins are forgiven.”

⁶Some of the teachers of the law were sitting there. They saw what Jesus did, and they said to themselves, ⁷“Why does this man say things like that? What an insult to God! No one but God can forgive sins.”

⁸Jesus knew immediately what these teachers of the law were thinking. So he said to them, “Why do you have these questions in your minds? ^{9–10}The Son of Man* has power on earth to forgive sins. But how can I prove this to you? Maybe you are thinking it was easy for me to say to the crippled man, ‘Your sins are forgiven.’ There’s no proof it really happened. But what if I say to the man, ‘Stand up. Take your mat and walk’? Then you will be able to see if I really have this power or not.” So Jesus said to the paralyzed man, ¹¹“I tell you, stand up. Take your mat and go home.”

¹²Immediately the paralyzed man stood up. He picked up his mat and walked out of the room. Everyone could see him. They were amazed and praised God. They said, “This is the most amazing thing we have ever seen!”

Levi (Matthew) Follows Jesus
(Mt. 9:9–13; Lk. 5:27–32)

¹³Jesus went to the lake again, and many people followed him there. So Jesus taught them. ¹⁴He was walking beside the lake, and he saw a man named Levi, son of Alphaeus. Levi was sitting at his place for collecting taxes. Jesus said to

„Urmează-Mă!“ Levi s-a sculat și L-a urmat pe Isus.

¹⁵Mai târziu, Isus S-a dus la casa lui Levi unde a mâncat cu ucenicii Săi. La masă, împreună cu ei, mai erau vameși* și păcătoși. Mulți dintre ei Îl urmașera pe Isus. ¹⁶Când învățătorii Legii care erau farisei* au văzut că Isus mânca împreună cu păcătoșii și cu vameșii, i-au întreat pe ucenicii Săi: „De ce mănâncă Isus cu vameșii și cu păcătoșii?“

¹⁷Isus a auzit și le-a spus: „Cei bolnavi au nevoie de doctor, nu cei sănătoși! Eu nu am venit să-i chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoși.“

Isus nu este la fel ca alți conducători religioși
(Mt. 9.14–17; Lc. 5.33–39)

¹⁸Ucenicii lui Ioan Botezătorul și fariseii* posteau. Niște oameni au venit la Isus și L-au întreat: „De ce ucenicii lui Ioan* și ai fariseilor postesc*, iar ai Tăi nu?“

¹⁹Isus le-a răspuns: „Pot oare nuntașii să postească atunci când mirele este cu ei? Cât timp mirele este cu ei, nu pot posti. ²⁰Dar vor veni zilele în care mirele va fi luat de la ei. Atunci vor posti.“

²¹Nimeni nu coase la o haină veche un petic din material nou. Dacă ar face cineva așa, atunci peticul ar destrăma haina veche, iar ruptura ar fi mai mare. ²²Și nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi. Pentru că vinul ar sparge burdufurile și atunci și vinul, și burdufurile s-ar strica. Vinul nou se pune în burdufuri noi.“

Fariseii Îl critică pe Isus
(Mt. 12.1–8; Lc. 6.1–5)

²³Într-o zi de sabbat*, Isus trecea prin lanurile de grâu. Pe când mergeau prin lan, ucenicii Lui au început să smulgă spice. ²⁴Fariseii* au văzut lucrul acesta și L-au întreat pe Isus: „De ce fac ucenicii Tăi ceva ce nu este permis de Lege în ziua de sabbat?“

²⁵Isus le-a răspuns: „Nu ați citit niciodată ce au făcut David* și oamenii lui când li s-a făcut foame și nu aveau ce să mănânce? ²⁶N-ați citit cum a intrat el în Casa lui Dumnezeu, în timpul marelui preot Abiatar, cum a mâncat pâinea care Îi era oferită lui Dumnezeu și cum le-a dat pâine și celor care erau cu el? Ceea ce a făcut el nu era permis de Legea lui Moise decât preoților.“

²⁷Isus le-a mai spus: „Sabbatul a fost făcut pentru om, și nu omul pentru sabbat.“

him, “Follow me.” Then Levi stood up and followed Jesus.

¹⁵Later that day, Jesus and his followers ate at Levi’s house. There were also many tax collectors* and others with bad reputations eating with them. (There were many of these people who followed Jesus.) ¹⁶When some teachers of the law who were Pharisees* saw Jesus eating with such bad people, they asked his followers, “Why does he eat with tax collectors and sinners?”

¹⁷When Jesus heard this, he said to them, “It is the sick people who need a doctor, not those who are healthy. I did not come to invite good people. I came to invite sinners.”

Jesus Is Not Like Other Religious Leaders
(Mt. 9:14–17; Lk. 5:33–39)

¹⁸The followers of John* and the Pharisees* were fasting.* Some people came to Jesus and said, “John’s followers fast, and the followers of the Pharisees fast. But your followers don’t fast. Why?”

¹⁹Jesus answered, “At a wedding the friends of the bridegroom* are not sad while he is with them. They cannot fast while the bridegroom is still there. ²⁰But the time will come when the bridegroom will be taken from them. Then they will fast.“

²¹“When someone sews a patch over a hole in an old coat, they never use a piece of cloth that is not yet shrunk. If they do, the patch will shrink and pull away from the coat. Then the hole will be worse. ²²Also, no one ever pours new wine into old wineskins.* The wine would break them, and the wine would be ruined along with the wineskins. You always put new wine into new wineskins.”

Jesus Is Lord Over the Sabbath Day
(Mt. 12:1–8; Lk. 6:1–5)

²³On the Sabbath* day, Jesus and his followers were walking through some grain fields. The followers picked some grain to eat. ²⁴Some Pharisees* said to Jesus, “Why are your followers doing this? It is against the law to pick grain on the Sabbath.”

²⁵Jesus answered, “You have read what David* did when he and the people with him were hungry and needed food. ²⁶It was during the time of Abiathar the high priest.* David went into God’s house and ate the bread that was offered to God. And the law of Moses* says that only priests can eat that bread. David also gave some of the bread to the people with him.”

²⁷Then Jesus said to the Pharisees, “The Sabbath day was made to help people. People were

²⁸Așa că Fiul omului* este Domn chiar și al sabatului.“

Isus vindecă un om cu mâna paralizată

(Mt. 12:9–14; Lc. 6:6–11)

3¹Isus a intrat din nou în sinagogă*. ²Acolo era un om cu o mână paralizată. ³Câțiva oameni se uitau la Isus să vadă dacă nu cumva îl va vindeca în ziua sabatului*, pentru a-L putea acuza. ⁴Isus i-a spus omului cu mâna paralizată: „Ridică-te!“

⁴Isus le-a spus celor din sinagogă: „Este permis să faci bine sau rău într-o zi de sabat? Este bine să salvezi o viață sau să omori?“ Dar ei tăceau.

⁵Isus Și-a rotit privirea peste ei mânios, întristat de împietrirea inimii lor. Isus i-a spus acelui om: „Întinde-ți mâna!“ Omul și-a întins mâna, care i s-a vindecat. ⁶Imediat, fariseii* au plecat și, împreună cu irodienii*, au început să se gândească cum să-L omoare pe Isus.

Mulți Îl urmează pe Isus

⁷Isus a plecat împreună cu ucenicii Săi la Marea Galileii. I-a urmat o mare mulțime ce s-a strâns din Galileea, din Iudeea, ⁸din Ierusalim, din Idumeea, de dincolo de râul Iordan, din Tir și din Sidon. Ei au venit la Isus pentru că auziseră vorbindu-se despre toate lucrurile pe care le făcea El. ⁹Din cauza mulțimii, El le-a spus ucenicilor să-I pregătească o barcă, pentru ca nu cumva să fie împulzit de mulțime. ¹⁰El vindecase mulți oameni, așa că toți cei ce sufereau de vreo boală se împingeau ca să ajungă la El pentru a-L putea atinge. ¹¹De câte ori Îl vedeau, duhurile rele cădeau înaintea Lui și strigau: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu!“ ¹²Isus însă le-a poruncit să nu spună oamenilor cine este El.

Isus îi alege pe cei doisprezece apostoli

(Mt. 10:1–4; Lc. 6:12–16)

¹³Apoi, El S-a urcat pe un deal și a chemat câțiva oameni, pe aceia pe care i-a vrut El. Ei au venit la El și El a ales doisprezece dintre ei, ¹⁴pe care i-a numit apostoli*. Isus i-a ales pentru a fi cu El și pentru a-i trimite să predice în alte părți. ¹⁵El le-a dat puterea

not made to be ruled by the Sabbath. ²⁸So the Son of Man* is Lord of every day, even the Sabbath.”

Jesus Heals a Man on the Sabbath Day

(Mt. 12:9–14; Lk. 6:6–11)

3¹Another time Jesus went into the synagogue.* ²In the synagogue there was a man with a crippled hand. ³Some Jews there were watching Jesus closely. They were waiting to see if he would heal the man on a Sabbath* day. They wanted to see Jesus do something wrong so that they could accuse him. ⁴Jesus said to the man with the crippled hand, “Stand up here so that everyone can see you.”

⁴Then Jesus asked the people, “Which is the right thing to do on the Sabbath day: to do good, or to do evil? Is it right to save a life or to destroy one?” The people said nothing to answer him.

⁵Jesus looked at the people. He was angry, but he felt very sad because they were so stubborn. He said to the man, “Hold out your hand.” The man held out his hand, and it was healed. ⁶Then the Pharisees* left and made plans with the Herodians* about a way to kill Jesus.

Many Follow Jesus

⁷Jesus went away with his followers to the lake. A large crowd of people from Galilee followed them. ⁸Many also came from Judea, from Jerusalem, from Idumea, from the area across the Jordan River, and from the area around Tyre and Sidon. These people came because they heard about all that Jesus was doing.

⁹Jesus saw how many people there were, so he told his followers to get a small boat and make it ready for him. He wanted the boat so that the crowds of people could not push against him. ¹⁰He had healed many of them, so all the sick people were pushing toward him to touch him. ¹¹Some people had evil spirits inside them. When the evil spirits saw Jesus, they bowed before him and shouted, “You are the Son of God!” ¹²But Jesus gave the spirits a strong warning not to tell anyone who he was.

Jesus Chooses His Twelve Apostles

(Mt. 10:1–4; Lk. 6:12–16)

¹³Then Jesus went up on a hill and invited those he wanted to go with him. So they joined him there. ¹⁴And he chose twelve men and called them apostles.* He wanted these twelve men to be with him, and he wanted to send them to other places to tell people God’s message. ¹⁵He also wanted them to have the power to force demons* out of

de a scoate duhuri rele. ¹⁶Isus i-a chemat pe următorii doisprezece: Simon (pe care l-a numit Petru), ¹⁷Iacov și Ioan, fiii lui Zebedei, cărora le-a pus numele Boanerges, adică „fiii tunetului“; ¹⁸Andrei, Filip, Bartolomeu, Matei, Toma, Iacov, fiul lui Alfeu, Tadeu, Simon Zelotul* ¹⁹și Iuda Iscarioteanul, care L-a și trădat.

Puterea lui Isus este de la Dumnezeu

(Mt. 12.22–32; Lc. 11.14–23; 12.10)

²⁰Apoi Isus S-a dus acasă. Mulțimea s-a adunat din nou la El. Erau atât de mulți oameni, încât Isus și ucenicii Săi nici măcar nu puteau să mănânce. ²¹Familia lui Isus a auzit că era în casă și s-au dus să-L ia pe Isus, pentru că lumea spunea că e nebun.

²²Învățătorii Legii care veniseră de la Ierusalim spuneau: „Îl are pe prințul demonilor* în El și prin puterea prințului demonilor scoate El demonii!“

²³Isus i-a chemat și a început să le vorbească în pilde: „Cum poate Satan să îl scoată afară pe Satan? ²⁴Dacă o împărăție este dezbinată împotriva ei înseși, împărăția aceea nu va dăinui. ²⁵Și dacă o familie este dezbinată împotriva ei înseși, acea familie nu va dăinui. ²⁶Așa că dacă Satan se ridică împotriva lui însuși, el nu va putea dăinui și îi va veni sfârșitul. ²⁷Într-adevăr, nimeni nu poate intra să fure în casa unui om puternic, dacă nu-l leagă mai întâi pe stăpân. După ce-l va lega, îi va putea jefui casa. ²⁸Vă spun adevărul: Oamenilor li se pot ierta toate păcatele și toate lucrurile rele spuse de ei împotriva lui Dumnezeu. ²⁹Dar oricine spune lucruri rele împotriva Duhului Sfânt* nu va fi iertat niciodată. Persoana aceea este vinovată de un păcat etern.“

³⁰Isus a spus lucrul acesta pentru că unii oameni ziceau: „Are un duh rău în El.“

Adevărata familie a lui Isus

(Mt. 12.46–50; Lc. 8.19–21)

³¹Mama și frații lui Isus au venit la El. Ei au rămas afară și au trimis pe cineva să-L cheme. ³²Mulțimea stătea în jurul lui Isus. Și I-au spus: „Mama Ta, frații Tăi și surorile Tale sunt afară și Te cheamă.“

³³El le-a răspuns: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?“ ³⁴Isus S-a uitat la cei care stăteau în jurul Său și a spus:

people. ¹⁶These are the names of the twelve men Jesus chose: Simon (the one Jesus named Peter), ¹⁷James and John, the sons of Zebedee (the ones Jesus named Boanerges, which means “Sons of Thunder”), ¹⁸Andrew, Philip, Bartholomew, Matthew, Thomas, James, the son of Alphaeus, Thaddaeus, Simon the Zealot,¹ ¹⁹and Judas Iscariot (the one who gave Jesus to his enemies).

Jesus' Power Is From God

(Mt. 12:22–32; Lk. 11:14–23; 12:10)

²⁰Then Jesus went home, but again a large crowd gathered there. There were so many people that he and his followers could not eat. ²¹His family heard about all these things. They went to get him because people said he was crazy.

²²And the teachers of the law from Jerusalem said, “Satan² is living inside him! He uses power from the ruler of demons* to force demons out of people.”

²³So Jesus called them together and talked to them using some stories. He said, “Satan* will not force his own demons out of people. ²⁴A kingdom that fights against itself will not survive. ²⁵And a family that is divided will not survive. ²⁶If Satan is against himself and is fighting against his own people, he will not survive. That would be the end of Satan.

²⁷“Whoever wants to enter a strong man’s house and steal his things must first tie him up. Then they can steal the things from his house.

²⁸“I want you to know that people can be forgiven for all the sinful things they do. They can even be forgiven for the bad things they say against God. ²⁹But anyone who speaks against the Holy Spirit* will never be forgiven. They will always be guilty of that sin.”

³⁰Jesus said this because the teachers of the law had accused him of having an evil spirit inside him.

Jesus' Followers Are His True Family

(Mt. 12:46–50; Lk. 8:19–21)

³¹Then Jesus’ mother and brothers came. They stood outside and sent someone in to tell him to come out. ³²Many people were sitting around Jesus. They said to him, “Your mother and brothers are waiting for you outside.”

³³Jesus asked, “Who is my mother? Who are my brothers?” ³⁴Then he looked at the people sitting

¹3:18 Zealot Literally, “Cananaean,” an Aramaic word meaning “Zealot” or “Enthusiast.” See “Zealot” in the Word List. ²3:22 Satan Literally, “Beelzebul” (the devil).

„Aceștia sunt mama Mea și frații Mei!
³⁵Oricine face voia lui Dumnezeu Îmi este frate, soră și mamă.“

Pilda semănătorului

(Mt. 13.1–9; Lc. 8.4–8)

4¹Isus a început din nou să-i învețe pe oameni lângă mare. În jurul Lui s-a adunat o mare mulțime, așa că El S-a urcat într-o barcă și S-a așezat în ea, iar oamenii stăteau pe malul mării. ²El i-a învățat multe lucruri folosindu-Se de pilde. Iată una din ele: ³„Ascultați! Un semănător a ieșit să semene. ⁴Și pe când semăna, o parte din semințe au căzut pe drum, iar păsările au venit și le-au mâncat. ⁵Alte semințe au căzut pe un loc stâncos, unde nu aveau prea mult pământ. Acestea au încolțit repede, pentru că pământul nu era adânc. ⁶Și când a răsărit soarele, au fost dogorite; și pentru că nu aveau rădăcini, s-au uscat. ⁷Alte semințe au căzut între spini. Spinii au crescut și le-au năpădit, și ele n-au dat roadă. ⁸Alte semințe au căzut pe un pământ bun, au încolțit, au crescut și au adus roadă. Unele au dat de treizeci, de șaiszeci și chiar de o sută de ori mai multă roadă.“

⁹Apoi a spus: „Cine are urechi de auzit, să audă.“

Isus explică de ce vorbește în pilde

(Mt. 13.10–17; Lc. 8.9–10)

¹⁰Când era singur, cei ce erau în jurul Său cu cei doisprezece L-au întrebat care este rostul pildelor.

¹¹Și El le-a spus: „Vouă vi s-a îngăduit să cunoașteți taina Împărăției lui Dumnezeu. Dar pentru cei de afară totul este spus în pilde,

¹²pentru ca:

«Ei să privească, dar să nu vadă;
 să asculte, dar să nu înțeleagă;
 ca nu cumva să se întoarcă
 și să fie iertați.»“

Isaia 6.9–10

Explicarea pildei semănătorului

(Mt. 13.18–23; Lc. 8.11–15)

¹³Apoi Isus le-a spus ucenicilor: „Nu înțelegeți această pildă? Atunci cum le veți înțelege pe celelalte? ¹⁴Semănătorul este cel care seamănă cuvântul lui Dumnezeu. ¹⁵Unii oameni sunt asemenea semințelor

around him and said, “These people are my mother and my brothers! ³⁵My true brother and sister and mother are those who do what God wants.”

A Story About a Farmer Sowing Seed

(Mt. 13:1–9; Lk. 8:4–8)

4¹Another time Jesus began teaching by the lake, and a large crowd gathered around him. He got into a boat so that he could sit and teach from the lake. All the people stayed on the shore near the water. ²Jesus used stories to teach them many things. One of his lessons included this story:

³“Listen! A farmer went out to sow seed. ⁴While he was scattering the seed, some of it fell by the road. The birds came and ate all that seed. ⁵Other seed fell on rocky ground, where there was not enough dirt. It grew quickly there because the soil was not deep. ⁶But then the sun rose and the plants were burned. They died because they did not have deep roots. ⁷Some other seed fell among thorny weeds. The weeds grew and stopped the good plants from growing. So they did not make grain. ⁸But some of the seed fell on good ground. There it began to grow, and it made grain. Some plants made 30 times more grain, some 60 times more, and some 100 times more.”

⁹Then Jesus said, “You people who hear me, listen!”

Why Jesus Used Stories to Teach

(Mt. 13:10–17; Lk. 8:9–10)

¹⁰Later, Jesus was away from the people. The twelve apostles* and his other followers asked him about the stories.

¹¹Jesus said, “Only you can know the secret truth about God’s kingdom.* But to those other people I tell everything by using stories. ¹²I do this so that:

“They will look and look but never really see;
 they will listen and listen
 but never understand.
 If they saw and understood,
 they might change and be forgiven.”

Isaiah 6:9–10

Jesus Explains the Story About Seed

(Mt. 13:18–23; Lk. 8:11–15)

¹³Then Jesus said to the followers, “Do you understand this story? If you don’t, how will you understand any story? ¹⁴The farmer is like someone who plants God’s teaching in people. ¹⁵Sometimes the teaching falls on the path. That is

căzute lângă drum. Cum aud învățătura lui Dumnezeu, vine Satan și ia cuvântul care a fost semănat în ei. ¹⁶Alți oameni se aseamănă cu locul stâncos. Cum aud cuvântul, îl primesc cu bucurie. ¹⁷Dar cuvântul nu prinde rădăcină în ei și nu ascultă de el decât pentru scurt timp. Când apar probleme sau când sunt persecutați din cauza cuvântului, renunță repede la credința lor. ¹⁸Alți oameni sunt ca semințele semănate printre spini. Aceștia sunt cei ce aud cuvântul, ¹⁹dar apar grijile acestei vieți, amăgirea bogățiilor și dorința de a avea tot felul de lucruri și toate acestea înăbușă cuvântul. Acești oameni nu aduc roadă. ²⁰Alții se aseamănă cu semințele semănate pe un pământ bun. Aceștia sunt cei ce aud cuvântul, îl acceptă și aduc roadă: unii de treizeci de ori, alții de șaizeci de ori și unii chiar de o sută de ori mai mult.“

Folosiți-vă de ceea ce aveți

(Lc. 8.16–18)

²¹Și El le-a spus: „Aduce oare vreunul dintre voi o lampă pentru a fi acoperită sau ascunsă sub pat? Nu este oare ea adusă pentru a lumina? ²²Tot ceea ce este ascuns va fi făcut cunoscut. Fiecare secret va fi scos la lumină. ²³Dacă are cineva urechi de auzit, să audă.“

²⁴Apoi El le-a spus: „Gândiți-vă bine la ceea ce auziți! Cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura și vouă, și chiar vi se va da în plus. ²⁵Celui ce are i se va da și mai mult. Și celui ce nu are, i se va lua și puținul pe care-l are.“

Pilda seminței

²⁶Apoi Isus a spus: „Vă spun cu ce seamănă Împărăția lui Dumnezeu. Un om aruncă semințe pe pământ. ²⁷Fie că doarme, fie că este treaz, noapte și zi, sămânța încolțește și crește, fără ca omul să știe cum. ²⁸De la sine, pământul produce grâul: la început, apare un fir; apoi, un spic; după aceea, apar și boabele de grâu pe spic. ²⁹Când s-a copt grâul, omul intră cu secera în el, pentru că a venit timpul secerișului.“

like some people who hear the teaching of God. As soon as they hear it Satan* comes and takes away the teaching that was planted in them.

¹⁶“Other people are like the seed planted on rocky ground. They hear the teaching, and they quickly and gladly accept it. ¹⁷But they don’t allow it to go deep into their lives. They keep it only a short time. As soon as trouble or persecution* comes because of the teaching they accepted, they give up.

¹⁸“Others are like the seed planted among the thorny weeds. They hear the teaching, ¹⁹but their lives become full of other things: the worries of this life, the love of money, and everything else they want. This keeps the teaching from growing, and it does not produce a crop¹ in their lives.

²⁰“And others are like the seed planted on the good ground. They hear the teaching and accept it. Then they grow and produce a good crop—sometimes 30 times more, sometimes 60 times more, and sometimes 100 times more.”

Use the Understanding You Have

(Lk. 8:16–18)

²¹Then Jesus said to them, “You don’t take a lamp and hide it under a bowl or a bed, do you? Of course not. You put it on a lampstand. ²²Everything that is hidden will be made clear. Every secret thing will be made known. ²³You people who hear me, listen! ²⁴Think carefully about what you are hearing. God will know how much to give you by how much you understand now. But he will give you more than you deserve. ²⁵The people who have some understanding will receive more. But those who do not have much will lose even the small amount they have.”

Jesus Uses a Story About Seed

²⁶Then Jesus said, “God’s kingdom* is like a man who plants seed in the ground. ²⁷The seed begins to grow. It grows night and day. It doesn’t matter whether the man is sleeping or awake, the seed still grows. He doesn’t know how it happens. ²⁸Without any help the ground produces grain. First the plant grows, then the head, and then all the grain in the head. ²⁹When the grain is ready, the man cuts it. This is the harvest time.”

¹ 4:19 produce a crop Meaning to do the good things God wants his people to do.

Împărăția lui Dumnezeu și sămânța de muștar
(Mt. 13:31–32, 34–35; Lc. 13:18–19)

³⁰Apoi Isus a spus: „Cum vom spune că arată Împărăția lui Dumnezeu? Sau prin ce pildă o vom explica? ³¹Ea este ca o sămânță de muștar care, atunci când este semănată în pământ, este cea mai mică dintre semințe. ³²După ce este semănată, ea crește și devine una dintre cele mai mari plante din grădinile noastre. Ea are ramuri mari la umbra cărora își fac cuiburi păsările cerului.“

³³Isus i-a învățat folosind multe pilde ca acestea. El le-a spus lucrurile pe care le puteau ei înțelege. ³⁴El nu le-a spus nimic fără să folosească pilde, dar când rămânea singur cu ucenicii Săi, le explica totul.

Isus potolește furtuna
(Mt. 8:23–27; Lc. 8:22–25)

³⁵În seara aceleiași zile, Isus le-a spus: „Haideți să trecem de partea cealaltă a mării.“ ³⁶Isus și ucenicii Săi au lăsat mulțimea acolo. Ucenicii s-au urcat și ei în barca în care era El. Acolo mai erau și alte bărci care L-au urmat. ³⁷Un vânt puternic s-a abătut asupra mării, iar valurile loveau atât de tare barca, încât aproape că au umplut-o cu apă. ³⁸Isus era în partea din spate a bărcii și dormea cu capul sprijinit pe o pernă. Ucenicii L-au sculat și I-au spus: „Învățătorule, nu vezi că ne scufundăm?“

³⁹Isus S-a sculat, a certat vântul și a spus mării: „Liniște! Liniștește-te!“ Vântul s-a oprit și marea s-a liniștit de tot.

⁴⁰Apoi Isus le-a spus: „De ce vă este frică? Nici acum nu aveți credință?“

⁴¹Ucenicilor le era foarte frică și își spuneau între ei: „Ce fel de om este Acesta? Chiar și marea și vântul Îl ascultă!“

Isus vindecă un om posedat de un duh rău
(Mt. 8:28–34; Lc. 8:26–39)

5¹Isus și ucenicii Săi au traversat marea și au ajuns în ținutul gadarenilor. ²Cum s-au dat jos din barcă, un om posedat de un duh rău a ieșit dintr-un cimitir și s-a dus să-L întâlnească pe Isus. ³Acest om trăia printre morminte și nimeni nu putea să-l lege, nici măcar cu lanțuri. ⁴De multe ori îi fuseseră prinse în fiare picioarele și legate în lanțuri mâinile, dar de fiecare dată el rupsesese lanțurile și sfărâmasese fiarele. Astfel nu se găsea nimeni destul de puternic pentru

What Is God’s Kingdom Like?

(Mt. 13:31–32, 34–35; Lk. 13:18–19)

³⁰Then Jesus said, “What can I use to show you what God’s kingdom* is like? What story can I use to explain it? ³¹God’s kingdom is like a mustard seed, which is smaller than any other seed on earth that you can plant. ³²But when you plant it, it grows and becomes the largest of all the plants in your garden. It has branches that are very big. The wild birds can come and make nests there and be protected from the sun.”

³³Jesus used many stories like these to teach the people. He taught them all they could understand. ³⁴He always used stories to teach them. But when he was alone with his followers, Jesus explained everything to them.

Jesus’ Followers See His Power

(Mt. 8:23–27; Lk. 8:22–25)

³⁵That day, at evening, Jesus said to his followers, “Come with me across the lake.” ³⁶So they left the crowd behind and went with Jesus in the boat he was already in. There were also other boats that went with them. ³⁷A very bad wind came up on the lake. The waves were coming over the sides and into the boat, and it was almost full of water. ³⁸Jesus was inside the boat, sleeping with his head on a pillow. The followers went and woke him. They said, “Teacher, don’t you care about us? We are going to drown!”

³⁹Jesus stood up and commanded the wind and the waves to stop. He said, “Quiet! Be still!” Then the wind stopped, and the lake became calm.

⁴⁰He said to his followers, “Why are you afraid? Do you still have no faith?”

⁴¹They were very afraid and asked each other, “What kind of man is this? Even the wind and the waves obey him!”

Jesus Frees a Man From Evil Spirits

(Mt. 8:28–34; Lk. 8:26–39)

5¹Jesus and his followers went across the lake to the area where the Gerasene people lived. ²When Jesus got out of the boat, a man came to him from the caves where the dead are buried. This man had an evil spirit living inside him. ³He lived in the burial caves. No one could keep him tied up, even with chains. ⁴Many times people had put chains on his hands and feet, but he broke the chains. No one was strong enough to control him.

a-l supune. ⁵Zi și noapte el stătea printre morminte și pe dealuri; țipa și se tăia cu pietre.

⁶Când L-a văzut pe Isus venind de la distanță, a alergat la El și I s-a închinat. ⁷Apoi, cu o voce puternică, a spus: „Ce ai cu mine, Isuse, Fiul Dumnezeului Preaînalt? Te implor, în Numele lui Dumnezeu, nu mă chinui!” ⁸(Duhul rău îi spunea toate acestea pentru că Isus îi poruncise: „Ieși afară din acest om, duh rău!”)

⁹Isus l-a întrebat: „Cum te cheamă?”

Iar duhul l-a răspuns: „Numele meu este Legiune¹, pentru că suntem mai mulți.” ¹⁰Duhurile din acel om Îl tot implorau pe Isus să nu le alunge din acel ținut.

¹¹Pe un deal din apropiere păștea o turmă mare de porci. ¹²Duhurile rele L-au rugat pe Isus: „Trimite-ne în porcii aceia, ca să putem intra în ei.” ¹³Isus le-a dat voie, așa că duhurile rele au ieșit și au intrat în porci. Porcii, care erau cam două mii, au luat-o la fugă și au căzut în mare, unde s-au înecat.

¹⁴Cei care îngrijeau porcii au alergat în cetate și în împrejurimi să spună ce au văzut. Oamenii care au auzit, au venit să vadă ce se întâmplase. ¹⁵Ei au venit la Isus. Acolo l-au văzut și pe cel ce fusese posedat de legiunea de duhuri rele. El stătea liniștit și era îmbrăcat, fiind în toate mințile. Oamenilor li s-a făcut frică. ¹⁶Martorii celor petrecute le-au explicat și celorlalți ce se întâmplase cu omul posedat de duhuri rele și cu porcii. ¹⁷Oamenii au început să-L roage pe Isus să plece din ținutul lor.

¹⁸Pe când Se urca Isus în barcă, omul care fusese posedat de demoni* L-a rugat să-l lase să meargă cu El.

¹⁹Dar Isus nu i-a dat voie să meargă cu El, ci i-a spus: „Du-te acasă la ai tăi și spune-le tot ce a făcut Domnul pentru tine și cum a avut milă de tine.” ²⁰Așa că omul a plecat și a început să le spună oamenilor din Decapole* tot ce făcuse Isus pentru el. Toți erau uimiți de ceea ce auzeau.

⁵Day and night he stayed around the burial caves and on the hills. He would scream and cut himself with rocks.

⁶While Jesus was still far away, the man saw him. He ran to Jesus and bowed down before him. ⁷⁻⁸As Jesus was saying, “You evil spirit, come out of this man,” the man shouted loudly, “What do you want with me, Jesus, Son of the Most High God? I beg you in God’s name not to punish me!”

⁹Then Jesus asked the man, “What is your name?”

The man answered, “My name is Legion,¹ because there are many spirits inside me.” ¹⁰The spirits inside the man begged Jesus again and again not to send them out of that area.

¹¹A large herd of pigs was eating on a hill near there. ¹²The evil spirits begged Jesus, “Send us to the pigs. Let us go into them.” ¹³So Jesus allowed them to do this. The evil spirits left the man and went into the pigs. Then the herd of pigs ran down the hill and into the lake. They were all drowned. There were about 2000 pigs in that herd.

¹⁴The men who had the work of caring for the pigs ran away. They ran to the town and to the farms and told everyone what happened. The people went out to see. ¹⁵They came to Jesus, and they saw the man who had the many evil spirits. He was sitting down and was wearing clothes. He was in his right mind again. When they saw this, they were afraid. ¹⁶Those who had seen what Jesus did told the others what happened to the man who had the demons* living in him. And they also told about the pigs. ¹⁷Then the people began to beg Jesus to leave their area.

¹⁸Jesus was preparing to leave in the boat. The man who was freed from the demons begged to go with him. ¹⁹But Jesus did not allow the man to go. He said, “Go home to your family and friends. Tell them about all that the Lord did for you. Tell them how the Lord was good to you.”

²⁰So the man left and told the people in the Ten Towns* about the great things Jesus did for him. Everyone was amazed.

¹ 5.9 *legiune* în armata romană, o legiune avea șase mii de oameni.

¹ 5:9 *Legion* This name means very many. A legion was about 6000 men in the Roman army.

**Isus redă viața unei fetițe
și vindecă o femeie bolnavă**

(Mt. 9.18–26; Lc. 8.40–56)

²¹Isus a trecut din nou de partea cealaltă a mării și o mare mulțime s-a strâns în jurul Său. Isus Se afla pe țârm. ²²Iair, unul din conducătorii sinagogii*, a venit acolo. Când L-a văzut pe Isus, Iair a căzut la picioarele Lui, ²³rugându-L fierbinte și spunând: „Fetiței mele i se apropie sfârșitul. Vino, Te rog, și pune-Ți mâinile peste ea, ca să se vindece și să trăiască.“

²⁴Isus S-a dus cu el. O mulțime mare Îl urma și mulți oameni se înghesuiau în jurul Său, gata să-L strivească.

²⁵În mulțime era o femeie care de doisprezece ani avea o hemoragie. ²⁶Ea suferise mult și trecuse pe la mulți doctori. Cheltuise tot ce avea, dar nu se făcea mai bine, ba îi era chiar mai rău. ²⁷Ea auzise de Isus. S-a apropiat de El pe la spate, prin mulțime și I-a atins haina, ²⁸pentru că își spunea: „Dacă voi putea atinge măcar hainele Lui, mă voi vindeca.“ ²⁹Imediat hemoragia i s-a oprit și a simțit în trupul ei că s-a vindecat de suferința sa. ³⁰Isus a simțit cum a ieșit putere din El. S-a oprit, S-a întors și a întrebat: „Cine Mi-a atins hainele?“

³¹Ucenicii Săi I-au spus: „Vezi că sunt atâția oameni care se împing în jurul Tău și Te îmbulzesc și mai întreb: «Cine M-a atins?»“

³²Dar Isus a continuat să Se uite în jurul Său, ca să vadă cine L-a atins. ³³Atunci femeia, tremurând de frică și știind ce i se întâmplase, a venit și a căzut înaintea Lui; și I-a spus întregul adevăr. ³⁴Isus i-a spus „Fiică, credința ta te-a mântuit! Mergi în pace și fii vindecată!“

³⁵Pe când mai vorbea El încă, au venit câțiva oameni de la casa lui Iair. Ei i-au spus: „Fiica ta a murit. De ce-L mai deranjezi pe Învățător?“

³⁶Isus nu a dat atenție spuselor lor și i-a spus lui Iair: „Nu-ți fie teamă! Ai credință!“

³⁷Isus nu a dat voie nimănui să intre împreună cu El în casa lui Iair, în afară de Petru, Iacov și Ioan, fratele lui Iacov. ³⁸Ei au ajuns la casa conducătorului sinagogii, unde au văzut o agitație mare și mulți oameni plângând și tânguindu-se. ³⁹Isus a intrat și a

**Jesus Gives Life to a Dead Girl
and Heals a Sick Woman**

(Mt. 9:18–26; Lk. 8:40–56)

²¹Jesus went back to the other side of the lake in the boat. There, a large crowd of people gathered around him on the shore. ²²A leader of the synagogue* came. His name was Jairus. He saw Jesus and bowed down before him. ²³He begged Jesus again and again, saying, “My little daughter is dying. Please come and lay your hands on her. Then she will be healed and will live.”

²⁴So Jesus went with Jairus. Many people followed Jesus. They were pushing very close around him.

²⁵There among the people was a woman who had been bleeding for the past twelve years. ²⁶She had suffered very much. Many doctors had tried to help her, and all the money she had was spent, but she was not improving. In fact, her sickness was getting worse.

²⁷The woman heard about Jesus, so she followed him with the other people and touched his coat. ²⁸She thought, “If I can just touch his clothes, that will be enough to heal me.” ²⁹As soon as she touched his coat, her bleeding stopped. She felt that her body was healed from all the suffering. ³⁰Jesus immediately felt power go out from him, so he stopped and turned around. “Who touched my clothes?” he asked.

³¹The followers said to Jesus, “There are so many people pushing against you. But you ask, ‘Who touched me?’”

³²But Jesus continued looking for the one who touched him. ³³The woman knew that she was healed, so she came and bowed at Jesus’ feet. She was shaking with fear. She told Jesus the whole story. ³⁴He said to her, “Dear woman, you are made well because you believed. Go in peace. You will not suffer any more.”

³⁵While Jesus was still there speaking, some men came from the house of Jairus, the synagogue leader. They said, “Your daughter is dead. There is no need to bother the teacher.”

³⁶But Jesus did not care what the men said. He said to the synagogue leader, “Don’t be afraid; only believe.”

³⁷Jesus let only Peter, James, and John the brother of James go with him. ³⁸They went to the synagogue leader’s house, where Jesus saw many people crying loudly. There was a lot of confusion. ³⁹He entered the house and said, “Why are you people crying and making so much noise?”

spus: „Ce este cu toată această agitație și cu acest plâns? Copila nu este moartă, ea doar-me.“⁴⁰Dar ei au râs de El. Însă El i-a scos pe toți afară. Isus i-a luat pe tatăl și pe mama fetiței, pe cei trei care erau cu El și au intrat în camera în care se afla fata.⁴¹Isus a luat-o pe fetiță de mână și i-a spus: „*Talita cumi!*“ (ceea ce înseamnă: „Fetițo, îți spun să te ridici!“).⁴²Fetița s-a sculat imediat și a început să meargă. (Ea avea doisprezece ani.) Ei au fost copleșiți de o mare uimire.⁴³Isus le-a poruncit ca nimeni să nu afle nimic despre ce se întâmplase. Apoi le-a spus să-i dea fetiței ceva de mâncare.

Isus Se întoarce în cetatea Sa natală
(Mt. 13.53–58; Lc. 4.16–30)

6¹Isus a plecat de acolo și S-a întors în cetatea Sa natală. Ucenicii Săi au mers cu El.²În ziua de sabbat*, Isus a început să-i învețe pe oameni în sinagogă*, iar aceștia au rămas uimiți de ceea ce auzeau. Ei se întrebau: „De unde a învățat omul acesta tot ceea ce știe? De unde a primit această înțelepciune? Cine l-a dat-o? Și de unde are puterea de a face astfel de minuni*? Oare nu este El doar tâmplarul, fiul Mariei? Și nu este El fratele lui Iacov, al lui Iose, al lui Iuda și al lui Simon? Și nu sunt surorile Lui aici cu noi?“ Din acest motiv le era greu să creadă în El.

⁴Iar Isus le-a spus: „Doar în țara lui este primit fără cinstire un profet*, acolo unde se află rudele și familia lui.“⁵În afară de faptul că și-a pus mâinile peste câțiva oameni bolnavi și i-a vindecat, Isus nu a mai putut face nici o altă minune în cetatea aceea.⁶Și El a fost uimit de necredința lor.

Apoi Isus S-a dus prin satele apropiate să-i învețe pe oameni.

Trimiterea celor doisprezece
(Mt. 10.1, 5–15; Lc. 9.1–6)

⁷Isus și-a chemat cei doisprezece ucenici și i-a trimis doi câte doi. El le-a dat putere asupra duhurilor rele.⁸Isus le-a spus să nu ia nimic pentru drum, în afară de un toiag; să nu ia pâine, să nu ia traiste și nici bani.⁹Să poarte sandale și să nu aibă la ei haine de schimb.¹⁰Și Isus le-a spus: „Dacă, atunci când intrați într-o cetate, vă opriți să stați într-o casă, să rămâneți acolo până când veți pleca din acea cetate.¹¹Dacă se întâmplă să nu fiți primiți într-o cetate sau dacă oamenii

This child is not dead. She is only sleeping.”⁴⁰But everyone laughed at him.

Jesus told the people to leave the house. Then he went into the room where the child was. He brought the child’s father and mother and his three followers into the room with him.⁴¹Then Jesus held the girl’s hand and said to her, “*Talitha, koum!*” (This means “Little girl, I tell you to stand up!”)⁴²The girl immediately stood up and began walking. (She was twelve years old.) The father and mother and the followers were amazed.⁴³Jesus gave the father and mother very strict orders not to tell people about this. Then he told them to give the girl some food to eat.

Jesus Goes to His Hometown
(Mt. 13:53–58; Lk. 4:16–30)

6¹Jesus left and went back to his hometown. His followers went with him.²On the Sabbath* day Jesus taught in the synagogue,* and many people heard him. They were amazed and said, “Where did this man get this teaching? How did he get such wisdom? Who gave it to him? And where did he get the power to do miracles*? Isn’t he just the carpenter we know—Mary’s son, the brother of James, Joses, Judas, and Simon? And don’t his sisters still live here in town?” So they had a problem accepting him.

⁴Then Jesus said to them, “People everywhere give honor to a prophet,* except in his own town, with his own people, or in his home.”⁵Jesus was not able to do any miracles there except the healing of some sick people by laying his hands on them.⁶He was surprised that the people there had no faith. Then he went to other villages in that area and taught.

Jesus Sends His Apostles on a Mission
(Mt. 10:1, 5–15; Lk. 9:1–6)

⁷Jesus called his twelve apostles* together. He sent them out in groups of two and gave them power over evil spirits.⁸This is what he told them: “Take nothing for your trip except a stick for walking. Take no bread, no bag, and no money.⁹You can wear sandals, but don’t take extra clothes.¹⁰When you enter a house, stay there until you leave that town.¹¹If any town refuses to accept you or refuses to listen to you,

de acolo nu vă ascultă, plecați din acea cetate și scuturați-vă praful de pe picioare. Acesta va fi un avertisment pentru ei.”

¹²Ucenicii au plecat și au mers în alte locuri. Ei vorbeau cu oamenii și le spuneau să-și schimbe inima și viața. ¹³Ei au scos multe duhuri rele. Au uns mulți oameni bolnavi cu ulei de măsline și i-au vindecat.

Irod crede că Isus este Ioan Botezătorul

(Mt. 14.1–12; Lc. 9.7–9)

¹⁴Regele Irod* a auzit ce se întâmpla, pentru că Isus ajunsese acum foarte cunoscut. Unii oameni ziceau: „Isus este Ioan Botezătorul înviat din morți și de aceea poate face aceste minuni.”

¹⁵Alții ziceau: „Isus e Ilie*.”

Iar alții ziceau: „Isus este un profet* asemenea celor din trecut.”

¹⁶Dar când a auzit Irod toate acestea, a spus: „Ioan, cel căruia i-am tăiat capul, a înviat.”

Cum a fost omorât Ioan Botezătorul

¹⁷Irod însuși poruncise arestarea și închiderea lui Ioan* pentru a-i face pe plac soției sale, Irodiada. Irodiada fusese soția lui Filip, fratele lui Irod. ¹⁸Pentru că Ioan îi tot spunea lui Irod: „Legea nu-ți dă voie s-o ai pe soția fratelui tău!”, ¹⁹Irodiada îl ura pe Ioan și dorea să-l omoare. Dar ea nu-l putea omorî, ²⁰deoarece Irod se temea de Ioan. Irod îl ocrotea pe Ioan, pentru că știa că acesta este un om bun și sfânt. Când îl auzea pe Ioan vorbind, rămânea uimit; și îi făcea plăcere să-l asculte.

²¹Dar a sosit și ziua potrivită pentru ca Irodiada să obțină moartea lui Ioan. De ziua lui, Irod a dat o masă pentru conducătorii cei mai importanți, pentru comandanții armatei și pentru oamenii bogați ai Galileii. ²²Fiica Irodiadei a venit la petrecere și a dansat. Lui Irod și celor ce erau cu el le-a plăcut mult cum a dansat ea.

Irod i-a spus fetei: „Cere-mi orice dorești și eu îți voi da!” ²³Irod i-a promis cu jurământ: „Îți voi da orice-mi vei cere, până la jumătate din împărăție!”

then leave that town and shake the dust off your feet¹ as a warning to them.”

¹²The apostles left and went to other places. They talked to the people and told them to change their hearts and lives. ¹³They forced many demons* out of people and put olive oil on² many who were sick and healed them.

Herod Thinks Jesus Is John the Baptizer

(Mt. 14:1–12; Lk. 9:7–9)

¹⁴King Herod* heard about Jesus, because Jesus was now famous. Some people said, “He is John the Baptizer.* He must have risen from death, and that is why he can do these miracles.*”

¹⁵Other people said, “He is Elijah.*”

And others said, “He is a prophet.* He is like the prophets who lived long ago.”

¹⁶Herod heard these things about Jesus. He said, “I killed John by cutting off his head. Now he has been raised from death!”

How John the Baptizer Was Killed

¹⁷Herod* himself had ordered his soldiers to arrest John and put him in prison. Herod did this to please his wife Herodias. She had been married to Herod’s brother Philip, but then Herod married her. ¹⁸John told Herod that it was not right for him to be married to his brother’s wife. ¹⁹So Herodias hated John. She wanted him dead, but she was not able to persuade Herod to kill him. ²⁰Herod was afraid to kill John, because he knew that he was a good and holy* man. So he protected him. He liked listening to John, although what John said left him with so many questions.

²¹Then the right time came for Herodias to cause John’s death. It happened on Herod’s birthday. Herod gave a dinner party for the most important government leaders, the commanders of his army, and the most important people in Galilee. ²²The daughter of Herodias came to the party and danced. When she danced, Herod and the people eating with him were very pleased.

So King Herod said to the girl, “I will give you anything you want.” ²³He promised her, “Anything you ask for I will give to you—even half of my kingdom.”

¹ 6:11 *shake the dust off your feet* A warning. It would show that they were finished talking to these people. ² 6:13 *put olive oil on* Olive oil was used like a medicine.

²⁴Ea a ieșit afară la mama sa și a întrebat-o: „Ce să-i cer?” Și Irodiada i-a răspuns: „Cere-i capul lui Ioan Botezătorul.”

²⁵Fata s-a întors repede la rege și i-a spus: „Vreau să-mi dai, chiar acum, pe o farfurie, capul lui Ioan Botezătorul.”

²⁶Lui Irod i-a părut rău, dar din cauza jurământului său și din cauza celor ce stăteau la masă cu el, nu a vrut s-o refuze. ²⁷Irod a trimis pe unul din soldații lui să-i taie capul lui Ioan și să i-l aducă. Acesta s-a dus în închisoare și i-a tăiat capul lui Ioan, ²⁸după care l-a adus pe o farfurie. Soldatul i-a dat capul fetei, care i l-a dat mamei sale. ²⁹Când au auzit ucenicii lui Ioan ce se întâmplase, s-au dus, i-au luat trupul și l-au pus într-un mormânt.

Isus hrănește peste cinci mii de oameni

(Mt. 14.13–21; Lc. 9.10–17; Ioan 6.1–14)

³⁰Ucenicii trimiși de Isus s-au întors la El și I-au povestit tot ce făcuseră. ³¹Apoi Isus le-a spus: „Veniți cu Mine într-un loc liniștit, unde să fim singuri și să vă odihniți puțin.” În jurul lor erau mulți oameni și ei nici nu apucaseră să mănânce.

³²Așa că au plecat singuri cu barca spre un loc liniștit. ³³Însă mulți oameni i-au văzut plecând. Cei ce i-au văzut îi cunoșteau. De aceea, oameni din toate cetățile au alergat către locul spre care mergeau ei. Oamenii au ajuns acolo înaintea lor. ³⁴Când S-a dat jos din barcă, Isus a văzut mulțimea care se adunase și I s-a făcut milă de ei, pentru că erau ca niște oi fără păstor.

³⁵Se făcuse deja destul de târziu. Ucenicii au venit la Isus și I-au spus: „Aici este un loc izolat și este deja târziu. ³⁶Spune oamenilor să plece, să se ducă pe la gospodăriile din împrejurimi și în satele din jur să-și cumpere ceva de mâncare.”

³⁷Dar El le-a spus: „Dați-le voi ceva de mâncare.”

Ucenicii I-au spus: „Nu putem merge să cumpărăm destulă pâine pentru a fi hrăniți toți acești oameni! Ne-ar trebui banii câștigați într-o lună de muncă de noi toți, ca să putem cumpăra atâta pâine!”

³⁸Atunci Isus le-a spus: „Duceți-vă și vedeți câte pâini aveți.”

²⁴The girl went to her mother and asked, “What should I ask King Herod to give me?”

Her mother answered, “Ask for the head of John the Baptizer.*”

²⁵So right then the girl went back in to the king. She said to him, “Please give me the head of John the Baptizer. Bring it to me now on a plate.”

²⁶King Herod was very sad, but he didn’t want to break the promise he had made to her in front of his guests. ²⁷So he sent a soldier to cut off John’s head and bring it to him. The soldier went and cut off John’s head in the prison. ²⁸He brought the head back on a plate and gave it to the girl, and the girl gave it to her mother. ²⁹John’s followers heard about what happened, so they came and got John’s body and put it in a tomb.*

Jesus Feeds More Than 5000

(Mt. 14:13–21; Lk. 9:10–17; Jn. 6:1–14)

³⁰The apostles* Jesus sent out came back to him. They gathered around him and told him about all they had done and taught. ³¹Jesus and his followers were in a very busy place. There were so many people that he and his followers did not even have time to eat. He said to them, “Come with me. We will go to a quiet place to be alone. There we will get some rest.”

³²So Jesus and his followers went away alone. They went in a boat to a place where no one lived. ³³But many people saw them leave and knew who they were. So people from every town ran to the place where they were going and got there before Jesus. ³⁴As Jesus stepped out of the boat, he saw a large crowd waiting. He felt sorry for them, because they were like sheep without a shepherd to care for them. So he taught the people many things.

³⁵It was now very late in the day. Jesus’ followers came to him and said, “No one lives around here, and it is already very late. ³⁶So send the people away. They need to go to the farms and towns around here to buy some food to eat.”

³⁷But Jesus answered, “You give them some food to eat.”

They said to Jesus, “We can’t buy enough bread to feed all these people. We would all have to work a month to earn enough to buy that much bread!”

³⁸Jesus asked them, “How many loaves of bread do you have now? Go and see.”

După ce s-au uitat, I-au spus: „Avem cinci pâini și doi pești.“

³⁹Apoi Isus le-a poruncit ucenicilor să le spună oamenilor să se așeze pe iarbă și să se împartă în grupuri. ⁴⁰Și oamenii s-au așezat în grupuri de câte o sută și de câte cincizeci. ⁴¹Isus a luat cele cinci pâini și cei doi pești, și, privind către cer, I-a mulțumit lui Dumnezeu și a frânt pâinile. El le-a dat ucenicilor Săi pentru ca ei să-i servească pe oameni. Isus a împărțit și cei doi pești. ⁴²Toată lumea a mâncat și s-a săturat. ⁴³Și s-au strâns douăsprezece coșuri cu resturi de pâine și pește. ⁴⁴Bărbații care au mâncat au fost în număr de cinci mii.

Isus merge pe apă

(Mt. 14.22–23; Ioan 6.16–21)

⁴⁵După aceea, Isus i-a urcat în barcă pe ucenici și i-a trimis în Betsaida, pe malul celălalt al lacului. Isus a dat drumul mulțimii ⁴⁶și S-a dus pe munte să Se roage.

⁴⁷Când s-a înserat, barca ucenicilor era în mijlocul mării, iar Isus stătea singur pe mal. ⁴⁸Din cauza vântului care bătea împotriva lor, ucenicii se străduiau din greu să vâslească. Cândva, între ora trei noaptea și șase dimineața, Isus S-a dus la ei mergând pe mare. El S-a apropiat de ei, ⁴⁹dar când L-au văzut mergând pe mare, ucenicii Lui au crezut că văd o stafie și au început să țipe. ⁵⁰Cu toții Îl văzuseră și erau îngroziți. Isus le-a spus: „Curaj! Eu sunt! Să nu vă fie frică!“ ⁵¹El S-a urcat la ei în barcă, iar vântul s-a potolit. Ucenicii erau uimiți ⁵²pentru că nu înțeleseseră nici ce însemna minunea cu pâinile. Inimile le erau împietrite.

Isus vindecă mulți bolnavi

(Mt. 14.34–36)

⁵³Ei au traversat marea și au ajuns în ținutul Ghenezaretului. Acolo și-au legat barca de mal. ⁵⁴Când s-au dat jos din barcă, oamenii L-au recunoscut pe Isus. ⁵⁵Și au început să alerge în tot ținutul acela, ca să aducă la El oameni bolnavi. ⁵⁶Isus S-a dus în satele, în cetățile și pe la fermele din acel ținut. Și oriunde ajungea, oamenii locului îi adunau pe cei bolnavi în piețe. Cu toții Îl

They counted their loaves of bread. They came to Jesus and said, “We have five loaves of bread and two fish.”

³⁹Then Jesus said to them, “Tell everyone to sit in groups on the green grass.” ⁴⁰So all the people sat in groups. There were about 50 or 100 people in each group.

⁴¹Jesus took the five loaves and two fish. He looked up to the sky and thanked God for the food. Then he broke the bread into pieces, which he gave to his followers to distribute to the people. Then he divided the two fish among everyone there.

⁴²They all ate until they were full. ⁴³After they finished eating, the followers filled twelve baskets with the pieces of bread and fish that were left. ⁴⁴There were about 5000 men there who ate.

Jesus Walks on Water

(Mt. 14:22–33; Jn. 6:16–21)

⁴⁵Then Jesus told the followers to get into the boat. He told them to go to the other side of the lake to Betsaida. He said he would come later. He stayed there to tell the people they could go home. ⁴⁶After he said goodbye to the people, he went into the hills to pray.

⁴⁷That night, the boat was still in the middle of the lake. Jesus was alone on the land. ⁴⁸He saw the boat far away on the lake. And he saw the followers working hard to row the boat. The wind was blowing against them. Sometime between three and six o'clock in the morning, Jesus went out to the boat, walking on the water. He continued walking until he was almost past the boat. ⁴⁹But the followers saw Jesus walking on the water. They thought he was a ghost, and they started screaming. ⁵⁰It scared them all to see him. But he spoke to them and said, “Don't worry! It's me! Don't be afraid.” ⁵¹When he got into the boat with the followers, the wind stopped. The followers were completely amazed. ⁵²They could not believe what happened. It was like the miracle he did with the bread. They still didn't understand what that meant.

Jesus Heals Many Sick People

(Mt. 14:34–36)

⁵³Jesus and his followers went across the lake and came to shore at Gennesaret. They tied the boat there. ⁵⁴When they were out of the boat, the people there saw Jesus. They knew who he was, ⁵⁵so they ran to tell others throughout that area. They brought sick people on mats to every place Jesus went. ⁵⁶Jesus went into towns, cities, and farms around that area. And every place he went, the people brought sick people to the market-

rugau pe Isus să-i lase să atingă hainele Lui și toți cei care le atingeau erau vindecați.

places. They begged him to let them touch any part of his coat. And all those who touched him were healed.

Legea lui Dumnezeu și tradițiile oamenilor
(Mt. 15:1-20)

God's Law and Human Traditions
(Mt. 15:1-20)

7¹Fariseii* și câțiva dintre învățătorii Legii care veniseră de la Ierusalim s-au strâns în jurul lui Isus. ²Ei îi văzuseră pe unii dintre ucenicii lui Isus mâncând cu mâinile nespălate. ³(Fariseii și toți ceilalți evrei nu mănâncă dacă nu și-au spălat mâinile, așa cum le cere tradiția bătrânilor. ⁴Și când se întorc din piață, nu mănâncă până nu se spală. Ei mai țin și alte tradiții, cum ar fi: spălarea paharelor, a ulcioarelor, a vaselor de aramă și a paturilor.)

7¹Some Pharisees* and some teachers of the law came from Jerusalem and gathered around Jesus. ²They saw that some of his followers ate food with hands that were not clean, meaning that they did not wash their hands in a special way. ³The Pharisees and all the other Jews never eat before washing their hands in this special way. They do this to follow the traditions they have from their great leaders who lived long ago. ⁴And when these Jews buy something in the market, they never eat it until they wash it in a special way. They also follow other rules from their people who lived before them. They follow rules like the washing of cups, pitchers, and pots.¹

⁵Așa că fariseii și învățătorii Legii L-au întrebat: „De ce nu respectă ucenicii Tăi tradiția bătrânilor și mănâncă fără a-și spăla mâinile?”

⁵The Pharisees and teachers of the law said to Jesus, “Your followers don’t follow the traditions we have from our great leaders who lived long ago. They eat their food with hands that are not clean. Why do they do this?”

⁶Isus le-a răspuns: „Sunteți niște ipocriți! Isaia avea dreptate când a profețit despre voi, după cum este scris:

⁶Jesus answered, “You are all hypocrites.* Isaiah was right when he wrote these words from God about you:

«Acest popor Mă onorează cu buzele,
dar departe de Mine le sunt inimile.

‘These people say they honor me,
but they don’t really make me
an important part of their lives.

⁷ Închinarea lor este lipsită de rost,
pentru că învățătura dată de ei
oamenilor constă în reguli făcute
de om.» *Isaia 29:13*

⁷ Their worship of me is for nothing.
The things they teach are only rules
that people have made.’ *Isaiah 29:13*

⁸Voi ați încetat să ascultați poruncile lui Dumnezeu și acum respectați tradițiile omenești.“

⁸You have stopped following God’s commands, preferring instead the man-made rules you got from others.”

⁹Isus le-a mai spus: „Voi ignorați poruncile lui Dumnezeu pentru a respecta propriile voastre învățături. ¹⁰Moise a spus: «Respectă-i pe tatăl tău și pe mama ta.»¹ și «Cel ce își vorbește de rău mama și tatăl trebuie omorât.»² ¹¹Dar voi spuneți că dacă cineva zice tatălui și mamei sale: «Orice ți-aș putea da este pus deoparte pentru Dumnezeu», ¹²atunci acelei persoane îi este permis să nu mai facă nimic pentru tatăl său și pentru mama sa. ¹³Astfel, voi, cu tradiția pe care o transmiteți poporului, anulați

⁹Then he said, “You show great skill in avoiding the commands of God so that you can follow your own teachings! ¹⁰Moses* said, ‘You must respect your father and mother.’² He also said, ‘Whoever says anything bad to their father or mother must be killed.’³ ¹¹But you teach that people can say to their father or mother, ‘I have something I could use to help you, but I will not use it for you. I will give it to God.’¹² You are telling people that they do not have to do anything for their father or mother. ¹³So you are teaching that it is not important to do what God said. You

¹7:10 Citat din Ex. 20:12; Dt. 5:16. ²7:10 Citat din Ex. 21:17.

¹7:4 pots Some Greek copies add “and couches.” ²7:10 Quote from Ex. 20:12; Deut. 5:16. ³7:10 Quote from Ex. 21:17.

Cuvântul lui Dumnezeu. Și faceți multe alte lucruri asemănătoare.“

¹⁴Isus a chemat din nou mulțimea la El și le-a spus oamenilor: „Ascultați-Mă cu toții și înțelegeți! ¹⁵Omul nu este întinat de ceea ce intră în el, ci de ceea ce iese din el.“ ^[16]¹

¹⁷Apoi, Isus a lăsat mulțimea și a intrat într-o casă. Ucenicii L-au întrebat ce înseamnă această pildă. ¹⁸Și El le-a spus: „Nici voi nu înțelegeți? Nu vedeți că nimic din ceea ce intră în om din afara lui nu-l întinează? ¹⁹Pentru că nimic din acestea nu intră în inima lui, ci în stomac. De acolo, sunt date afară din nou.“ (Vorbind astfel, Isus a dat de înțeles că se poate mânca orice fel de mâncare.)

²⁰Isus le-a spus: „Ceea ce iese din om îl întinează. ²¹Pentru că din interiorul omului, din inima lui, ies gândurile rele, păcatele sexuale, furturile, crimele, ²²adulterul, lăcomia, răutatea, înșelătoria, indecența, invidia, bârfa, aroganța și nebunia. ²³Toate aceste lucruri rele vin din interior și îl întinează pe om.“

Isus ajută o femeie neevreică

(Mt. 15.21–28)

²⁴Isus a plecat de acolo și S-a dus în ținutul Tirului. El a intrat într-o casă și dorea să nu se știe că este acolo. Dar Isus nu putea sta ascuns. ²⁵De fapt, o femeie a cărei fată era posedată de un duh rău, a auzit imediat vorbindu-se despre Isus. Ea s-a dus la El și a căzut la picioarele Lui. ²⁶Femeia era o grecoaică de origine siro-feniciană. Ea L-a implorat pe Isus să scoată demonul* din fata ei.

²⁷Isus i-a spus: „Mai întâi, trebuie să se sature copiii, pentru că nu este bine să iei pâinea copilului și s-o arunci la câini.“

²⁸Dar ea I-a răspuns: „Doamne, dar chiar și câinii care stau sub masă mănâncă firimiturile care cad de la masa copiilor.“

²⁹Atunci Isus i-a spus: „Pentru acest răspuns poți să te duci liniștită acasă. Demonul a ieșit din fiica ta.“

think it is more important to follow those traditions you have, which you pass on to others. And you do many things like that.”

¹⁴Jesus called the people to him again. He said, “Everyone should listen to me and understand what I am saying. ¹⁵There is nothing people can put in their mouth that will make them wrong.¹ People are made wrong by what comes from inside them.” ^[16]²

¹⁷Then Jesus left the people and went into the house. The followers asked Jesus about what he had told the people. ¹⁸He said, “You still have trouble understanding? Surely you know that nothing that enters the mouth from the outside can make people unacceptable to God. ¹⁹Food does not go into a person’s mind. It goes into the stomach. Then it goes out of the body.” (When Jesus said this, he meant that there is no food that is wrong for people to eat.)

²⁰And Jesus said, “The things that make people wrong are the things that come from the inside. ²¹All these bad things begin inside a person, in the mind: bad thoughts, sexual sins, stealing, murder, ²²adultery,* greed, doing bad things to people, lying, doing things that are morally wrong, jealous, insulting people, proud talking, and foolish living. ²³These evil things come from inside a person. And these are the things that make people unacceptable to God.”

Jesus Helps a Non-Jewish Woman

(Mt. 15:21–28)

²⁴Jesus went from there to the area around Tyre. He did not want the people in that area to know he was there, so he went into a house. But he could not stay hidden. ²⁵A woman heard that he was there. Her little daughter had an evil spirit inside her. So the woman came to Jesus and bowed down near his feet. ²⁶She was not a Jew. She was born in Phoenicia, an area in Syria. She begged Jesus to force the demon* out of her daughter.

²⁷Jesus told the woman, “It is not right to take the children’s bread and give it to the dogs. First let the children eat all they want.”

²⁸She answered, “That is true, Lord. But the dogs under the table can eat the pieces of food that the children don’t eat.”

²⁹Then he told her, “That is a very good answer. You may go. The demon has left your daughter.”

¹ 7:16 *versetul 16* În unele manuscrise este adăugat versetul 16: „Cine are urechi de auzit, să audă.“

¹ 7:15 *wrong* Literally, “unclean” or “not pure,” meaning unacceptable to God. Also in verse 20. ² 7:16 Some Greek copies add verse 16: “You people who hear me, listen!”

³⁰Femeia s-a dus acasă și și-a găsit fata stând pe pat. Demonul ieșise din ea.

Isus vindecă un surd

³¹Isus a plecat din ținutul Tirului către Marea Galileii, trecând prin ținutul Sidonului și prin Decapole. ³²Acolo, I-a fost adus un surd care nici nu prea putea vorbi. Cei ce l-au adus L-au rugat pe Isus să-și pună mâinile peste el.

³³Isus l-a luat deoparte de mulțime și a atins urechile aceluia om. Apoi, a scuipat și i-a atins limba. ³⁴Isus a privit către cer, a suspinat și i-a spus: „*Efata!*” (ceea ce înseamnă „Deschide-te!”). ³⁵Imediat urechile omului s-au deschis, limba i-a fost dezlegată și a început să vorbească.

³⁶Isus le-a poruncit să nu spună nimănui cele întâmplate. Dar cu cât le porunca mai mult, cu atât mai mult vorbeau ei despre El. ³⁷Oamenii erau foarte uimiți și ziceau: „Tot ce a făcut El, a făcut bine. Chiar și pe surzi îi face să audă, și pe muți să vorbească.”

Isus hrănește peste patru mii de oameni

(Mt. 15:32–39)

8 ¹În zilele acelea, s-a adunat iarăși o mare mulțime. Nimeni nu avea ce să mănânce. Isus i-a chemat pe ucenici la El și le-a spus: ²„Mi-e milă de acești oameni pentru că sunt cu Mine de trei zile și nu au ce mânca. ³Dacă îi trimit acasă flămânzi, vor leșina pe drum; iar unii au venit de departe.”

⁴Ucenicii L-au întrebat: „Unde s-ar putea găsi pâine, în această pustietate, pentru a-i sătura?”

⁵Iar Isus i-a întrebat: „Câte pâini aveți?”

„Șapte“, I-au răspuns ei.

⁶Apoi Isus le-a cerut oamenilor să se așeze pe jos. A luat cele șapte pâini, I-a mulțumit lui Dumnezeu și le-a frânt, dându-le ucenicilor să le împartă. Aceștia le-au dat mulțimii. ⁷De asemenea, mai aveau și câțiva peștișori. Isus I-a mulțumit lui Dumnezeu pentru ei și le-a spus ucenicilor să-i împartă. ⁸Oamenii au mâncat până s-au săturat și s-au strâns șapte coșuri pline de resturi. ⁹Acolo erau patru mii de oameni care au mâncat. Apoi, Isus le-a dat drumul

³⁰The woman went home and found her daughter lying on the bed. The demon was gone.

Jesus Heals a Deaf Man

³¹Then Jesus left the area around Tyre and went through Sidon. On his way to Lake Galilee he went through the area of the Ten Towns. ³²While he was there, some people brought a man to him who was deaf and could not talk clearly. The people begged Jesus to put his hand on the man to heal him.

³³Jesus led the man away from the people to be alone with him. He put his fingers in the man's ears. Then he spit and touched the man's tongue with it. ³⁴Jesus looked up to the sky and with a loud sigh he said, “*Ephphatha!*” (This means “Open!”) ³⁵As soon as Jesus did this, the man was able to hear. He was able to use his tongue and spoke clearly.

³⁶Jesus told the people not to tell anyone about what happened. He always told people not to tell others about him. But this only caused them to tell about him more and more. ³⁷The people were completely amazed. They said, “Look at what he has done. It's all good. He makes deaf people able to hear and gives a new voice to people who could not talk.”

Jesus Feeds More Than 4000

(Mt. 15:32–39)

8 ¹Another time there were many people with Jesus. The people had nothing to eat. So he called his followers to him and said, ²“I feel sorry for these people. They have been with me for three days, and now they have nothing to eat. ³I should not send them home hungry. If they leave without eating, they will faint on the way home. Some of them live a long way from here.”

⁴Jesus' followers answered, “But we are far away from any towns. Where can we get enough bread to feed all these people?”

⁵Then Jesus asked them, “How many loaves of bread do you have?”

They answered, “We have seven loaves of bread.”

⁶Jesus told the people to sit on the ground. Then he took the seven loaves and gave thanks to God. He broke the bread into pieces and gave them to his followers. He told them to give the bread to the people, and they did as he said. ⁷The followers also had a few small fish. Jesus gave thanks for the fish and told them to give the fish to the people.

⁸They all ate until they were full. Then the followers filled seven baskets with the pieces of food that were left. ⁹There were about 4000 men who ate. After they ate, Jesus told them to go home.

să plece. ¹⁰Imediat Isus S-a urcat într-o barcă împreună cu ucenicii Săi și s-au dus în ținutul Dalmanutei.

Fariseii Îl pun la încercare pe Isus

(Mt. 16.1–4)

¹¹Fariseii* au venit și au început să-I pună întrebări. Ca să-L încerce, ei I-au cerut un semn din ceruri. ¹²Suspinând adânc în duhul Său, Isus a spus: „De ce-Mi cere această generație un semn? Vă spun adevărul: nu va fi dat nici un semn acestei generații.“ ¹³Apoi, Isus i-a lăsat, S-a urcat din nou în barcă și a trecut de partea cealaltă.

Avertismentul lui Isus cu privire la conducătorii evreilor

(Mt. 16.5–12)

¹⁴Ucenicii uitaseră să ia pâine, astfel că acum mai aveau una singură. ¹⁵Isus le-a atras atenția și le-a spus: „Aveți grijă! Feriți-vă de aluatul¹ fariseilor* și de aluatul lui Irod!“

¹⁶Ucenicii au început să se gândească la ce le spusese Isus și și-au zis: „A spus lucrul acesta pentru că nu avem pâine.“

¹⁷Știind la ce se gândeau, Isus i-a întrebat: „De ce spuneți că nu aveți pâine? Încă nu știți și încă nu ați înțeles? Aveți cumva inimile împietrite? ¹⁸Aveți ochi care nu văd și urechi care nu aud? Nu vă mai aduceți aminte? ¹⁹Mai știți câte coșuri pline cu resturi ați strâns atunci când am împărțit cele cinci pâini la cei cinci mii de oameni?“

„Douăsprezece“, I-au răspuns ucenicii.

²⁰„Dar atunci când am împărțit șapte pâini la patru mii de oameni, câte coșuri pline cu resturi ați strâns?“

„Șapte“, I-au spus ucenicii.

²¹Apoi, Isus le-a spus: „Încă nu înțelegeți?“

Isus vindecă un orb în Betsaida

²²Când au ajuns în Betsaida, niște oameni I-au adus un orb și L-au rugat pe Isus să-l atingă. ²³Isus l-a luat de mână și au ieșit din sat. Apoi Isus a scuiapat pe ochii orbului,

¹⁰Then he went in a boat with his followers to the area of Dalmanutha.

Some People Doubt Jesus' Authority

(Mt. 16:1–4; Lk. 11:16, 29)

¹¹The Pharisees* came to Jesus and asked him questions. They wanted to test him. So they asked him to do a miracle* as a sign from God. ¹²Jesus made a sad sound like he was troubled. He said, “Why do you people ask to see a miracle as a sign? I want you to know that no miracle will be done to prove anything to you.” ¹³Then Jesus left them and went in the boat to the other side of the lake.

Jesus' Followers Misunderstand Him

(Mt. 16:5–12)

¹⁴The followers had only one loaf of bread with them in the boat. They forgot to bring more bread. ¹⁵Jesus warned them, “Be careful! Guard against the yeast¹ of the Pharisees* and the yeast of Herod.*”

¹⁶The followers discussed the meaning of this. They said, “He said this because we have no bread.”

¹⁷Jesus knew that the followers were talking about this. So he asked them, “Why are you talking about having no bread? You still don’t see or understand? Are you not able to understand? ¹⁸Do you have eyes that can’t see? Do you have ears that can’t hear? Remember what I did before, when we did not have enough bread? ¹⁹I divided five loaves of bread for 5000 people. Remember how many baskets you filled with pieces of food that were not eaten?”

The followers answered, “We filled twelve baskets.”

²⁰“And remember that I divided seven loaves of bread for 4000 people. Remember how many baskets you filled with pieces of food that were not eaten?”

They answered, “We filled seven baskets.”

²¹Then he said to them, “You remember these things I did, but you still don’t understand?”

Jesus Heals a Blind Man in Bethsaida

²²Jesus and his followers came to Bethsaida. Some people brought a blind man to him and begged him to touch the man. ²³So Jesus held the blind man’s hand and led him out of the village.

¹8.15 *aluatul* aici ca simbol al unei influențe rele.

¹8:15 *yeast* The part of bread dough that makes it rise. Here, used as a symbol of bad influence.

Și-a pus mâinile peste el și l-a întrebat: „Vezi ceva?”

²⁴Orbul s-a uitat în sus și I-a spus: „Zăresc niște oameni, dar ei seamănă cu niște copaci care se mișcă.”

²⁵Isus a pus din nou mâinile pe ochii lui. Orbul și-a deschis ochii. Vederea îi fusese redată și acum vedea foarte bine. ²⁶Apoi Isus l-a trimis acasă, spunându-i: „Nu cumva să intri în sat și să spui cuiva ce ți s-a întâmplat!”

Petru declară că Isus este Cristosul

(Mt. 16.13–20; Lc. 9.18–21)

²⁷Isus și ucenicii Săi au plecat către satele din Cezareea lui Filip. Pe drum, Isus i-a întrebat pe ucenici: „Cine spun oamenii că sunt Eu?”

²⁸Ucenicii I-au răspuns: „Unii spun că ești Ioan Botezătorul. Alții zic că ești Ilie*. Alții zic că ești unul din profeți*.”

²⁹Apoi, i-a mai întrebat: „Dar voi cine ziceți că sunt Eu?”

Iar Petru I-a răspuns: „Tu ești Cristosul*.”

³⁰Însă Isus i-a avertizat să nu spună nimănui cine este El.

Isus vestește moartea Sa

(Mt. 16.21–28; Lc. 9.22–27)

³¹Atunci a început să-i învețe: „Fiul omului* trebuie să îndure multe suferințe. El nu va fi primit de bătrâni, de marii preoți și nici de învățătorii Legii. El va fi omorât și va învia în a treia zi.” ³²Isus le-a spus toate aceste lucruri foarte deschis. Petru însă L-a luat pe Isus deoparte și a început să-L certe. ³³Dar Isus S-a întors, S-a uitat la ucenici și l-a muștrat pe Petru: „Dă-te la o parte, Satan!¹ Pe tine nu te interesează lucrurile lui Dumnezeu, ci mai degrabă cele ale oamenilor.”

³⁴Apoi Isus a chemat mulțimea la El. Ucenicii erau și ei acolo. Și le-a spus: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, va trebui să renunțe la dorințele sale, să-și ia crucea și să Mă urmeze. ³⁵Pentru că oricine va dori să-și scape viața și-o va pierde, dar oricine își va pierde viața pentru Mine și pentru Vestea Bună* și-o va salva. ³⁶Ce folos are un om care câștigă întreaga lume,

¹ 8.33 *Satan* nume pentru Diavol, care înseamnă „dușman”; aici Isus vrea să spună că Petru vorbea la fel ca Satan.

Then he spit on the man’s eyes. He laid his hands on him and asked, “Can you see now?”

²⁴The man looked up and said, “Yes, I see people. They look like trees walking around.”

²⁵Again Jesus laid his hands on the man’s eyes, and the man opened them wide. His eyes were healed, and he was able to see everything clearly. ²⁶Jesus told him to go home. He said, “Don’t go into the town.”

Peter Says Jesus Is the Christ

(Mt. 16:13–20; Lk. 9:18–21)

²⁷Jesus and his followers went to the towns in the area of Caesarea Philippi. While they were traveling, Jesus asked the followers, “Who do people say I am?”

²⁸They answered, “Some people say you are John the Baptizer.* Others say you are Elijah.* And others say you are one of the prophets.*”

²⁹Then Jesus asked, “Who do you say I am?”

Peter answered, “You are the Christ.*”

³⁰Jesus told the followers, “Don’t tell anyone who I am.”

Jesus Says He Must Die

(Mt. 16:21–28; Lk. 9:22–27)

³¹Then Jesus began to teach his followers that the Son of Man* must suffer many things. He taught that the Son of Man would not be accepted by the older Jewish leaders, the leading priests, and the teachers of the law. He said that the Son of Man must be killed and then rise from death after three days. ³²Jesus told them everything that would happen. He did not keep anything secret.

Peter took Jesus away from the other followers to talk to him alone. Peter criticized him for saying these things. ³³But Jesus turned and looked at his followers. Then he criticized Peter. He said to Peter, “Get away from me, Satan!¹ You don’t care about the same things God does. You care only about things that people think are important.”

³⁴Then Jesus called the people to him. His followers were also there. He said, “Whoever wants to be my follower must say no to themselves and what they want to do. They must accept the cross* that is given to them and follow me. ³⁵Those who try to save their life will lose it. But those who give up their life for me and for the Good News* about me will save it. ³⁶It is worth nothing for you to have the whole world if you yourself are lost.

¹ 8:33 *Satan* Name for the devil meaning “the enemy.” Jesus means that Peter was talking like Satan.

dar își pierde viața? ³⁷Și ce ar putea da omul în schimb pentru viața sa? ³⁸Dacă cuiva din această generație necredincioasă și păcătoasă îi va fi rușine de Mine și de cuvintele Mele, atunci și Fiului omului Îi va fi rușine de acea persoană atunci când va veni în slava Tatălui Său, împreună cu îngerii.“

9¹Apoi Isus le-a mai spus: „Vă spun ade-vărul: printre voi, cei care stați aici, sunt unii care nu vor muri până nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu venind cu putere.“

Isus cu Moise și Ilie

(Mt. 17.1–13; Lc. 9.28–36)

²Șase zile mai târziu, Isus i-a luat cu El pe Petru, pe Iacov și pe Ioan. El i-a condus pe un munte înalt, unde au rămas singuri. Acolo, înfățișarea lui Isus S-a schimbat. ³Hainele I-au devenit strălucitoare și foarte albe. Ele erau mai albe decât le-ar fi putut albi orice înălbitor de pe pământ. ⁴Moise și Ilie* au apărut înaintea lor, vorbind cu Isus.

⁵Petru a început să vorbească și I-a spus lui Isus: „Învățătorule, este bine că suntem aici. Lasă-ne să facem trei colibe: una pentru Tine, una pentru Moise și una pentru Ilie.“ ⁶Petru vorbea astfel pentru că nu știa ce să spună, ei toți fiind cuprinși de spaimă.

⁷Însă iată că a apărut un nor și i-a acoperit cu umbra lui. Apoi s-a auzit o voce din nor: „Acesta este Fiul Meu iubit. De El să ascultați!“

⁸Când s-au uitat în jurul lor, nu au mai văzut pe nimeni, decât pe Isus singur.

⁹Pe când coborau de pe munte, Isus le-a poruncit să nu spună nimănui ceea ce văzuseră până când va învia Fiul omului* dintre cei morți.

¹⁰Ei au păstrat aceste cuvinte în inima lor, dar s-au întrebat ce însemna: „va învia dintre cei morți“. ¹¹Și L-au întrebat pe Isus: „De ce spun învățătorii Legii că mai întâi trebuie să vină Ilie?“¹

¹²Isus le-a spus: „Da, Ilie vine primul, pentru a pune toate lucrurile în ordine. Dar de ce spune Scriptura că Fiul omului trebuie să sufere mult și va fi disprețuit? ¹³Eu vă

³⁷You could never pay enough to buy back your life. ³⁸People today are so sinful. They have not been faithful to God. As you live among them, don't be ashamed of me and my teaching. If that happens, I' will be ashamed of you when I come with the glory* of my Father and the holy* angels.”

9¹Then Jesus said, “Believe me when I say that some of you people standing here will see God's kingdom* come with power before you die.”

Jesus Is Seen With Moses and Elijah

(Mt. 17:1–13; Lk. 9:28–36)

²Six days later Jesus took Peter, James, and John and went up on a high mountain. They were all alone there. While these followers watched him, Jesus was changed. ³His clothes became shining white—whiter than anyone on earth could make them. ⁴Then two men were there talking with Jesus. They were Elijah* and Moses.*

⁵Peter said to Jesus, “Teacher, it is good that we are here. We will put three tents here—one for you, one for Moses, and one for Elijah.” ⁶Peter did not know what to say, because he and the other two followers were so afraid.

⁷Then a cloud came and covered them. A voice came from the cloud and said, “This is my Son, and I love him. Obey him!”

⁸The followers looked, but they saw only Jesus there alone with them.

⁹As Jesus and the followers were walking back down the mountain, he gave them these instructions: “Don't tell anyone about what you saw on the mountain. Wait until after the Son of Man* rises from death. Then you can tell people what you saw.”

¹⁰So the followers waited to say anything about what they saw. But they discussed among themselves what Jesus meant about rising from death. ¹¹They asked him, “Why do the teachers of the law say that Elijah must come² first?”

¹²Jesus answered, “They are right to say that Elijah must come first. Elijah makes all things the way they should be. But why do the Scriptures* say that the Son of Man will suffer much and that people will think he is worth nothing? ¹³I tell you that Elijah has already come. And people did to

¹9.11 Să vină Ilie Vezi Mal. 4.5-6.

¹ 8:38 / Literally, “the Son of Man” (Jesus). ² 9:11 Elijah must come See Mal. 4:5-6.

spun: Ilie a venit, iar ei i-au făcut ce au vrut, așa cum este scris despre el.“

Isus vindecă un băiat bolnav

(Mt. 17.14–20; Lc. 9.37–43a)

¹⁴Când au ajuns la ceilalți ucenici, au văzut o mare mulțime în jurul lor și pe învățătorii Legii certându-se cu ei. ¹⁵Când L-au văzut pe Isus, oamenii au fost foarte surprinși și au alergat să-L salute.

¹⁶Isus i-a întrebat: „Despre ce vă certați cu ei?”

¹⁷Un om din mulțime I-a răspuns: „Învățătorule, eu l-am adus pe fiul meu la Tine. El este posedat de un duh care-l împiedică să vorbească. ¹⁸Duhul îl atacă pe fiul meu și îl aruncă pe jos. Apoi băiatul face spumă la gură, scrâșnește din dinți și rămâne țeapăn. Eu i-am rugat pe ucenicii Tăi să-i scoată duhul, dar n-au putut.“

¹⁹Apoi Isus le-a spus: „O, generație necredincioasă! Cât voi mai fi cu voi? Cât va mai trebui să vă rabd? Aduceți băiatul la Mine!”

²⁰Și au adus băiatul la El. Când L-a văzut pe Isus, duhul i-a provocat băiatului convulsii. Acesta a căzut pe jos, s-a rostogolit și a început să facă spumă la gură.

²¹Isus l-a întrebat pe tatăl lui: „De cât timp este așa?”

Tatăl I-a răspuns: „Din copilărie. ²²De multe ori duhul a încercat să-l arunce în foc sau în apă ca să-l omoare. Dar dacă poți face ceva, ai milă de noi și ajută-ne!”

²³Isus i-a spus: „Tu zici: «Dacă poți ...». Toate lucrurile sunt posibile pentru cei ce cred.“

²⁴Imediat tatăl băiatului a strigat: „Cred! Ajută-mi necredința!”

²⁵Când a văzut Isus că se apropie mulțimea, a certat duhul rău, zicându-i: „Duhule care l-ai făcut pe acest băiat surd și mut, îți poruncesc să ieși afară din el și să nu mai intri niciodată în el!”

²⁶Duhul a țipat, l-a aruncat pe băiat în niște convulsii puternice și a ieșit din el. Băiatul arăta ca un cadavru. Mulți oameni au spus: „Este mort!“, ²⁷însă Isus l-a luat de mână și l-a ridicat. Băiatul a stat în picioare.

²⁸După ce Isus a intrat în casă, ucenicii L-au luat deoparte și L-au întrebat: „Noi de ce nu am putut să scoatem duhul acela?”

him all the bad things they wanted to do. The Scriptures said this would happen to him.”

Jesus Frees a Boy From an Evil Spirit

(Mt. 17:14–20; Lk. 9:37–43a)

¹⁴Then Jesus, Peter, James, and John went to the other followers. They saw many people around them. The teachers of the law were arguing with the followers. ¹⁵When the people saw Jesus, they were very surprised and ran to welcome him.

¹⁶Jesus asked, “What are you arguing with the teachers of the law about?”

¹⁷A man answered, “Teacher, I brought my son to you. He is controlled by an evil spirit that keeps him from talking. ¹⁸The spirit attacks him and throws him on the ground. He foams at the mouth, grinds his teeth, and becomes very stiff. I asked your followers to force the evil spirit out, but they could not.”

¹⁹Jesus answered, “You people today don’t believe! How long must I stay with you? How long must I be patient with you? Bring the boy to me!”

²⁰So the followers brought the boy to Jesus. When the evil spirit saw Jesus, it attacked the boy. The boy fell down and rolled on the ground. He was foaming at the mouth.

²¹Jesus asked the boy’s father, “How long has this been happening to him?”

The father answered, “Since he was very young. ²²The spirit often throws him into a fire or into water to kill him. If you can do anything, please have pity on us and help us.”

²³Jesus said to the father, “Why did you say ‘if you can’? All things are possible for the one who believes.”

²⁴Immediately the father shouted, “I do believe. Help me to believe more!”

²⁵Jesus saw that all the people were running there to see what was happening. So he spoke to the evil spirit. He said, “You evil spirit that makes this boy deaf and stops him from talking—I command you to come out of him and never enter him again!”

²⁶The evil spirit screamed. It caused the boy to fall on the ground again, and then it came out. The boy looked like he was dead. Many people said, “He is dead!” ²⁷But Jesus took hold of his hand and helped him stand up.

²⁸Then Jesus went into the house. His followers were alone with him there. They said, “Why weren’t we able to force that evil spirit out?”

²⁹Isus le-a spus: „Un duh de acest fel poate fi scos numai prin rugăciune.“

Isus vorbește despre moartea Sa

(Mt. 17.22–23; Lc. 9.43b–45)

³⁰Isus și ucenicii Săi au plecat de acolo și au trecut prin Galileea. El nu dorea să se știe unde este. ³¹Isus îi învăța pe ucenici, spunându-le: „Fiul omului* va fi dat pe mâna oamenilor, care-L vor omorî. Dar, a treia zi după ce va fi fost omorât, va învia.“ ³²Însă ei nu au înțeles ce le spunea Isus și le-a fost teamă să-L întrebe ce-a vrut să zică.

Isus spune cine este cel mai important

(Mt. 18.1–5; Lc. 9.46–48)

³³Apoi au ajuns în Capernaum. Când era cu ucenicii în casă, Isus i-a întrebat: „Despre ce discutați pe drum?“ ³⁴Dar ei au tăcut, pentru că discutaseră despre cine era cel mai important dintre ei.

³⁵Isus S-a așezat, i-a chemat pe cei doisprezece la El și le-a spus: „Dacă vrea cineva să fie cel mai important, trebuie să-i considere pe toți ceilalți mai importanți decât el și să fie slujitorul tuturor.“

³⁶Și luând un copilaș, l-a pus în fața lor. Luând copilul în brațe, Isus le-a spus: ³⁷„Oricine primește pe vreunul din acești copilași în Numele Meu, pe Mine Mă primește. Și cine Mă primește pe Mine, nu Mă primește numai pe Mine, ci și pe Cel ce M-a trimis pe Mine.“

Oricine nu este împotriva noastră este cu noi
(Lc. 9.49–50)

³⁸Ioan I-a spus: „Învățătorule, am văzut pe cineva scoțând demoni* în Numele Tău. Dar noi am încercat să-l oprim, pentru că nu ne urma.“

³⁹Însă Isus i-a spus: „Să nu-l opriți! Pentru că dacă cineva face minuni în Numele Meu, atunci el nu va putea spune lucruri rele despre Mine. ⁴⁰Cel care nu este împotriva noastră este pentru noi. ⁴¹Oricine vă dă o cană cu apă pentru că sunteți ai lui Cristos*, vă spun adevărul, nu-și va pierde răsplata.

Avertisment cu privire la păcat

(Mt. 18.6–9; Lc. 17.1–2)

⁴²Dacă cineva îl va face să păcătuiască pe vreunul din acești micuți care au credință în Mine, ar fi mai bine pentru el să fie aruncat în mare cu o piatră de moară legată de gât.

²⁹Jesus answered, “That kind of spirit can be forced out only with prayer.”¹”

Jesus Talks About His Death

(Mt. 17:22–23; Lk. 9:43b–45)

³⁰Then Jesus and his followers left there and went through Galilee. Jesus did not want the people to know where they were. ³¹He wanted to teach his followers alone. He said to them, “The Son of Man* will be put under the control of others, who will kill him. After three days, he will rise from death.” ³²But the followers did not understand what he meant, and they were afraid to ask him.

Who Is the Greatest?

(Mt. 18:1–5; Lk. 9:46–48)

³³Jesus and his followers went to Capernaum.* They went into a house, and Jesus said to them, “I heard you arguing on the way here today. What were you arguing about?” ³⁴But the followers did not answer, because their argument on the road was about which one of them was the greatest.

³⁵Jesus sat down and called the twelve apostles* to him. He said, “Whoever wants to be the most important must make others more important than themselves. They must serve everyone else.”

³⁶Then Jesus took a small child and stood the child in front of the followers. He held the child in his arms and said, ³⁷“Whoever accepts children like these in my name is accepting me. And anyone who accepts me is also accepting the one who sent me.”

Whoever Is Not Against Us Is For Us

(Lk. 9:49–50)

³⁸Then John said, “Teacher, we saw a man using your name to force demons* out of someone. He is not one of us. So we told him to stop, because he does not belong to our group.”

³⁹Jesus said, “Don’t stop him. Whoever uses my name to do powerful things will not soon say bad things about me. ⁴⁰Whoever is not against us is with us. ⁴¹I can assure you that anyone who helps you by giving you a drink of water because you belong to the Christ* will definitely get a reward.

Jesus Warns About Causes of Sin

(Mt. 18:6–9; Lk. 17:1–2)

⁴²“If one of these little children believes in me, and someone causes that child to sin, it will be

¹9:29 *prayer* Some Greek copies have “prayer and fasting.”

⁴³Și dacă mâna voastră vă face să păcătuieți, tăiați-o. Este mai bine să intrați ciungi în viață, decât să aveți două mâini și să mergeți în iad, în focul care nu se va stinge niciodată. ^[44]¹ ⁴⁵Și dacă piciorul tău te face să păcătuiești, taie-l! Este mai bine pentru tine să intri în viață schiop, decât să ai două picioare și să fii aruncat în iad. ^[46]² ⁴⁷Și dacă ochiul tău te face să păcătuiești, scoate-l! Este mai bine pentru tine să intri în Împărăția lui Dumnezeu cu un singur ochi, decât să-i ai pe amândoi și să fii aruncat în iad, ⁴⁸unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge. ⁴⁹Pentru că fiecare om va fi pedepsit³ cu foc.

⁵⁰Sarea este bună. Dar dacă sarea își pierde gustul, cum o veți face sărată din nou? Să aveți sare în voi înșivă și să trăiți în pace unii cu alții.“

Despre divorț

(Mt. 19.1-12)

10¹Isus a plecat de acolo și S-a dus în ținutul Iudeii, de partea cealaltă a râului Iordan. Mulțimile au venit din nou la El și, așa cum Îi era obiceiul, Isus a început să-i învețe pe oameni.

²Fariseii* au venit la El și L-au întrebat: „Îi permite Legea unui bărbat să divorțeze de soția lui?“ Fariseii I-au pus această întrebare pentru a-L pune la încercare.

³Isus le-a răspuns: „Ce v-a poruncit Moise?“

⁴Ei I-au spus: „Moise a dat voie bărbatului să scrie o scrisoare de despărțire și prin această să divorțeze.“⁴

⁵Isus le-a spus: „Moise v-a dat această poruncă din cauza încăpățânării voastre. ⁶Dar, de la începutul lumii, Dumnezeu i-a creat pe oameni de sex masculin și de sex feminin⁵. ⁷«De aceea, bărbatul va lăsa pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de soția sa. ⁸Și cei doi vor deveni un singur trup.»⁶ Așa că ei nu vor mai fi doi, ci vor fi un singur trup. ⁹De aceea, nimeni nu trebuie să despartă ceea ce a unit Dumnezeu.“

very bad for that person. It would be better for them to have a millstone* tied around their neck and be drowned in the sea. ⁴³If your hand makes you sin, cut it off. It is better for you to lose part of your body and have eternal life than to have two hands and go to hell. There the fire never stops. ^[44]¹ ⁴⁵If your foot makes you sin, cut it off. It is better for you to lose part of your body and have eternal life than to have two feet and be thrown into hell. ^[46]² ⁴⁷If your eye makes you sin, take it out. It is better for you to have only one eye and enter God's kingdom* than to have two eyes and be thrown into hell. ⁴⁸The worms that eat the people in hell never die. The fire there is never stopped.

⁴⁹“Everyone will be salted with fire.”³

⁵⁰“Salt is good. But if it loses its salty taste, you can't make it good again. So, don't lose that good quality of salt you have. And live in peace with each other.”

Jesus Teaches About Divorce

(Mt. 19:1-12)

10¹Then Jesus left there and went into the area of Judea and across the Jordan River. Again, many people came to him, and Jesus taught them as he always did.

²Some Pharisees* came to Jesus and tried to make him say something wrong. They asked him, “Is it right for a man to divorce his wife?”

³Jesus answered, “What did Moses* command you to do?”

⁴The Pharisees said, “Moses allowed a man to divorce his wife by writing a certificate of divorce.”⁴

⁵Jesus said, “Moses wrote that command for you because you refused to accept God's teaching. ⁶But when God made the world, ‘he made people male and female.’⁵ ⁷‘That is why a man will leave his father and mother and be joined to his wife. ⁸And the two people will become one.’⁶ So they are no longer two, but one. ⁹God has joined them together, so no one should separate them.”

¹9.44 versetul 44 Unele manuscrise grecești adaugă versetul 44 care este identic cu versetul 48. ²9.46 versetul 46 Unele manuscrise grecești adaugă versetul 46 care este identic cu versetul 48. ³9.49 pedepsit lit. sărat. ⁴10.4 „Moise ... divorțeze.” Dt. 24.1, 3. ⁵10.6 Citat din Gen. 1.27. ⁶10.8 Citat din Gen. 2.24.

¹9:44 Some Greek copies add verse 44, which is the same as verse 48. ²9:46 Some Greek copies add verse 46, which is the same as verse 48. ³9:49 Some Greek copies add, “and every sacrifice will be salted with salt.” In the Old Testament salt was put on sacrifices. This verse could mean that Jesus' followers will be tested by suffering and that they must offer themselves to God as sacrifices. ⁴10:4 “Moses ... certificate of divorce” See Deut. 24:1. ⁵10:6 Quote from Gen. 1:27; 5:2. ⁶10:8 Quote from Gen. 2:24.

¹⁰Când au intrat din nou în casă, ucenicii I-au pus iarăși întrebări lui Isus cu privire la divorț. ¹¹Isus le-a spus: „Orice bărbat care divorțează de soția lui și se căsătorește cu altă femeie, comite adulter împotriva soției lui. ¹²Și dacă femeia divorțează de bărbatul ei și se căsătorește cu altul, atunci ea comite adulter.“

Isus îi primește pe copii

(Mt. 19.13–15; Lc. 18.15–17)

¹³Oamenii au adus niște copii la Isus pentru ca El să-Și pună mâinile peste ei. Dar ucenicii i-au certat. ¹⁴Când a văzut Isus ce-au făcut, S-a supărat și le-a spus: „Lăsați copiii să vină la Mine! Nu-i opriți, pentru că Împărăția lui Dumnezeu aparține celor ca ei. ¹⁵Vă spun adevărul: cine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copilăș nu va intra niciodată în ea.“ ¹⁶Isus i-a luat pe copii în brațe, Și-a pus mâinile peste ei și i-a binecuvântat.

Un om bogat refuză să-L urmeze pe Isus

(Mt. 19.16–30; Lc. 18.18–30)

¹⁷Pe când călătorea Isus, un om a venit la El alergând. A îngenuncheat înaintea Lui și L-a întrebat: „Bunule Învățător, ce ar trebui să fac pentru ca să moștenesc viața eternă?“

¹⁸Și Isus i-a spus: „De ce Mă numești bun? Nimeni în afară de Dumnezeu nu este bun. ¹⁹Știi poruncile: să nu ucizi, să nu comiți adulter, să nu furi, să nu depui mărturie mincinoasă, să nu înșeli, să-i respecti pe tatăl tău și pe mama ta.“¹

²⁰Omul I-a spus: „Învățătorule, am împlinit toate aceste porunci încă din tinerețea mea.“

²¹Isus S-a uitat la el cu dragoste și i-a spus: „Îți lipsește un singur lucru: du-te și vinde tot ce ai. Apoi dă totul săracilor și vei avea o comoară în ceruri. După aceea, vino și urmează-Mă!“

²²Omul a fost dezamăgit de ceea ce a auzit și a plecat trist. El era foarte bogat.

²³Isus S-a uitat în jur și le-a spus ucenicilor: „Cât de greu este pentru cei bogați să intre în Împărăția lui Dumnezeu!“

²⁴Ucenicii au fost uimiți când au auzit aceste cuvinte. Dar Isus le-a mai spus:

¹ 10.19 „Să nu ucizi ... mama ta.“ Citat din Ex. 20.12–16; Dt. 5.16–20.

¹⁰Later, when the followers and Jesus were in the house, they asked him again about the question of divorce. ¹¹He said, “Any man who divorces his wife and marries another woman has sinned against his wife. He is guilty of adultery.* ¹²And the woman who divorces her husband and marries another man is also guilty of adultery.”

Jesus Welcomes Children

(Mt. 19:13–15; Lk. 18:15–17)

¹³People brought their small children to Jesus, so that he could lay his hands on them to bless them. But the followers told the people to stop bringing their children to him. ¹⁴Jesus saw what happened. He did not like his followers telling the children not to come. So he said to them, “Let the little children come to me. Don’t stop them, because God’s kingdom* belongs to people who are like these little children. ¹⁵The truth is, you must accept God’s kingdom like a little child accepts things, or you will never enter it.” ¹⁶Then Jesus held the children in his arms. He laid his hands on them and blessed them.

A Rich Man Refuses to Follow Jesus

(Mt. 19:16–30; Lk. 18:18–30)

¹⁷Jesus started to leave, but a man ran to him and bowed down on his knees before Jesus. The man asked, “Good teacher, what must I do to get the life that never ends?”

¹⁸Jesus answered, “Why do you call me good? Only God is good. ¹⁹And you know his commands: ‘You must not murder anyone, you must not commit adultery,* you must not steal, you must not lie, you must not cheat, you must respect your father and mother ...’¹”

²⁰The man said, “Teacher, I have obeyed all these commands since I was a boy.”

²¹Jesus looked at the man in a way that showed how much he cared for him. He said, “There is still one thing you need to do. Go and sell everything you have. Give the money to those who are poor, and you will have riches in heaven. Then come and follow me.”

²²The man was upset when Jesus told him to give away his money. He didn’t want to do this, because he was very rich. So he went away sad.

²³Then Jesus looked at his followers and said to them, “It will be very hard for a rich person to enter God’s kingdom*!”

²⁴The followers were amazed at what Jesus said. But he said again, “My children, it is very

¹ 10:19 Quote from Ex. 20:12–16; Deut. 5:16–20.

„Copiii Mei, ce greu este să intri în Împărăția lui Dumnezeu! ²⁵Este mai ușor pentru o cămilă să treacă prin urechea acului, decât să intre un om bogat în Împărăția lui Dumnezeu.“

²⁶Ei au fost și mai uimiți și au spus unii către alții: „Atunci cine poate fi mântuit?“

²⁷Uitându-Se la ei, Isus le-a spus: „Acest lucru este imposibil pentru oameni, dar nu și pentru Dumnezeu, căci toate lucrurile sunt posibile pentru Dumnezeu.“

²⁸Petru a început să spună: „Iată, noi am lăsat totul și Te-am urmat.“

²⁹Isus a spus: „Vă spun adevărul: oricine a lăsat casă, frați, surori, mamă, tată, copii sau avuții pentru Mine și pentru Vestea Bună*, ³⁰va primi de o sută de ori mai mult, în zilele vieții lui: case, frați, surori, mame, copii și avuții, dar va fi și persecutat. Iar în lumea care va veni va primi și viața eternă. ³¹Dar mulți care sunt acum primii vor fi ultimii, iar cei care sunt acum ultimii vor fi primii.“

Isus vorbește din nou despre moartea Sa

(Mt. 20.17–19; Lc. 18.31–34)

³²Isus și oamenii care erau cu El și cu ucenicii Săi mergeau către Ierusalim. Isus mergea înaintea lor. Ucenicii erau uimiți, iar cei care-L urmau pe Isus erau înspăimântați. Și Isus i-a luat din nou pe cei doisprezece deoparte și a început să le spună ce urma să I se întâmple: ³³„Ascultați! Acum mergem spre Ierusalim. Acolo Fiul omului* va fi dat pe mâna marilor preoți și a învățătorilor Legii. Ei Îl vor condamna la moarte și Îl vor da pe mâna neevreilor. ³⁴Ei își vor bate joc de El, Îl vor scuipa, Îl vor biciui și Îl vor omori. Însă după trei zile El va învia.“

Iacov și Ioan cer o favoare

(Mt. 20.20–28)

³⁵Iacov și Ioan, fiii lui Zebedei, au venit la Isus și I-au spus: „Învățătorule, am vrea să faci ceva pentru noi.“

³⁶Isus le-a spus: „Ce vreți să fac?“

³⁷Și ei I-au răspuns: „Dă-ne voie să stăm cu Tine, în slava Ta, unul la dreapta Ta și altul la stânga Ta!“

hard to enter God’s kingdom! ²⁵It is easier for a camel to go through the eye of a needle than for a rich person to enter God’s kingdom!”

²⁶The followers were even more amazed and said to each other, “Then who can be saved?”

²⁷Jesus looked at them and said, “That is something people cannot do, but God can. He can do anything.”

²⁸Peter said to Jesus, “We left everything to follow you!”

²⁹Jesus said, “I can promise that everyone who has left their home, brothers, sisters, mother, father, children, or farm for me and for the Good News* about me ³⁰will get a hundred times more than they left. Here in this world they will get more homes, brothers, sisters, mothers, children, and farms. And with these things they will have persecutions.* But in the world that is coming they will also get the reward of eternal life. ³¹Many people who have the highest place now will have the lowest place in the future. And the people who have the lowest place now will have the highest place then.”

Jesus Talks Again About His Death

(Mt. 20:17–19; Lk. 18:31–34)

³²Jesus and those with him were on their way to Jerusalem. He was at the front of the group. His followers were wondering what was happening, and the people who followed behind them were feeling afraid. Jesus gathered the twelve apostles* again and talked with them alone. He told them what would happen in Jerusalem. ³³He said, “We are going to Jerusalem. The Son of Man* will be handed over to the leading priests and teachers of the law. They will say that he must die and will hand him over to the foreigners, ³⁴who will laugh at him and spit on him. They will beat him with whips and kill him. But on the third day after his death, he will rise to life again.”

James and John Ask for a Favor

(Mt. 20:20–28)

³⁵Then James and John, sons of Zebedee, came to Jesus and said, “Teacher, we want to ask you to do something for us.”

³⁶Jesus asked, “What do you want me to do for you?”

³⁷The sons answered, “Let us share the great honor you will have as king. Let one of us sit at your right side and the other at your left.”

³⁸Isus le-a spus: „Nu știți ce-Mi cereți! Puteți voi oare să acceptați suferința prin care voi trece Eu¹ sau puteți să fiți botezați cu botezul cu care sunt Eu botezat?”²

³⁹Ei I-au răspuns: „Putem.”

Atunci Isus le-a spus: „Voi veți suferi la fel cum voi suferi Eu și veți fi botezați cu botezul cu care sunt botezat Eu, ⁴⁰dar nu Eu hotărâsc cine va sta la dreapta și la stânga Mea. Aceste locuri sunt ale celor pentru care au fost pregătite.”

⁴¹Când ceilalți zece au auzit ce se întâmplase, s-au mâniat pe Iacov și pe Ioan. ⁴²Dar Isus i-a chemat la El și le-a spus: „Știți că cei care sunt recunoscuți drept conducători ai popoarelor își domină supușii. Mai-marii popoarelor își manifestă autoritatea asupra lor. ⁴³Voi să nu faceți la fel, pentru că cine vrea să fie mare între voi trebuie să fie slujitorul tuturor. ⁴⁴Și cine vrea să fie primul între voi trebuie să fie sclavul tuturor. ⁴⁵Și însuși Fiul omului* nu a venit să fie slujit, ci a venit să slujească și să-și dea viața pentru ca mulți oameni să poată fi mântuiți!”

Isus vindecă un orb

(Mt. 20:29–34; Lc. 18:35–43)

⁴⁶Apoi au ajuns în Ierihon. Când Isus a plecat din Ierihon, împreună cu ucenicii și cu o mulțime mare, un om orb, pe nume Bartimeu, fiul lui Timeu, stătea pe marginea drumului și cerșea. ⁴⁷Când a auzit că Isus din Nazaret trece pe acolo, orbul a început să strige tare: „Isuse, Fiul lui David*, ai milă de mine!”

⁴⁸Atunci mai mulți oameni l-au certat și i-au cerut să tacă. Dar el a strigat și mai tare: „Fiul lui David, ai milă de mine!”

⁴⁹Isus S-a oprit și a spus: „Chemați-l aici!”

Așa că ei l-au chemat pe orb și i-au spus: „Ai curaj! Ridică-te! Isus te cheamă.” ⁵⁰Orbul și-a aruncat haina, a sărit în sus și s-a dus la Isus.

⁵¹Isus l-a întrebat: „Ce vrei să-ți fac?”

Orbul i-a răspuns: „Învățătorule, vreau să văd din nou!”

³⁸Jesus said, “You don’t understand what you are asking. Can you drink from the cup¹ that I must drink from? Can you be baptized with the same baptism² that I must go through?”

³⁹The sons answered, “Yes, we can!”

Jesus said to the sons, “It is true that you will drink from the cup that I drink from. And you will be baptized with the same baptism that I must go through. ⁴⁰But it is not for me to say who will sit at my right or my left. God has prepared those places for the ones he chooses.”

⁴¹When the other ten followers heard this, they were angry with James and John. ⁴²Jesus called all the followers together. He said, “The non-Jewish people have men they call rulers. You know that those rulers love to show their power over the people. And their important leaders love to use all their authority over the people. ⁴³But it should not be that way with you. Whoever wants to be your leader must be your servant. ⁴⁴Whoever wants to be first must serve the rest of you like a slave. ⁴⁵Follow my example: Even the Son of Man* did not come for people to serve him. He came to serve others and to give his life to save many people.”

Jesus Heals a Blind Man

(Mt. 20:29–34; Lk. 18:35–43)

⁴⁶Then they came to the town of Jericho. When Jesus left there with his followers, a large crowd was with them. A blind man named Bartimaeus (meaning, “son of Timaeus”) was sitting by the road. He was always begging for money. ⁴⁷He heard that Jesus from Nazareth was walking by. So he began shouting, “Jesus, Son of David,* please help me!”

⁴⁸Many people criticized the blind man and told him to be quiet. But he shouted more and more, “Son of David, please help me!”

⁴⁹Jesus stopped and said, “Tell him to come here.”

So they called the blind man and said, “You can be happy now. Stand up! Jesus is calling you.” ⁵⁰The blind man stood quickly. He left his coat there and went to Jesus.

⁵¹Jesus asked the man, “What do you want me to do for you?”

He answered, “Teacher, I want to see again.”

¹ 10:38 „suferința ... Eu.” lit. să bei paharul pe care-L voi bea Eu. ² 10:38 „botezul cu care sunt Eu botezat” Aici cu semnificația: „botezat” sau „îngropat” în necazuri.

¹ 10:38 *cup* A symbol of suffering. Jesus used the idea of drinking from a cup to mean accepting the suffering he would face in the terrible events that were soon to come. Also in verse 39. ² 10:38 *baptized with the same baptism* Baptism, which usually means to be immersed in water, has a special meaning here—being immersed or “buried” in troubles. Also in verse 39.

⁵²Isus i-a spus: „Du-te! Credința ta te-a mântuit.“ Imediat orbul și-a recăpătat vederea și a mers după Isus pe drum.

⁵²Jesus said, “Go. You are healed because you believed.” Immediately the man was able to see again. He followed Jesus down the road.

Intrarea lui Isus în Ierusalim

(Mt. 21.1–11; Lc. 19.28–40; Ioan 12.12–19)

11 ¹Când se apropiau de Ierusalim și au ajuns în Betfaghe și în Betania, înspre Muntele Măslinilor*, Isus i-a trimis înainte pe doi dintre ucenicii Săi, ²spunându-le: „Duceți-vă în satul din fața voastră. Când veți ajunge acolo, veți găsi un măgăruș legat și pe care nu a mai călărit nimeni. Dezlegați-l și aduceți-l aici. ³Și dacă vă întreabă cineva pentru ce îl luați, să-i spuneți: «Domnul are nevoie de el și îl va trimite repede înapoi.»“

Jesus Enters Jerusalem Like a King

(Mt. 21:1–11; Lk. 19:28–40; Jn. 12:12–19)

11 ¹Jesus and his followers were coming closer to Jerusalem. They came to the towns of Bethphage and Bethany at the Mount of Olives.* There Jesus sent two of his followers to do something. ²He said to them, “Go to the town you can see there. When you enter it, you will find a young donkey that no one has ever ridden. Untie it and bring it here to me. ³If anyone asks you why you are taking the donkey, tell them, ‘The Master needs it. He will send it back soon.’”

⁴Cei doi au plecat și au găsit măgărușul legat afară, lângă o ușă. ⁵Ei l-au dezlegat. Niște oameni care stăteau acolo i-au întrebat: „De ce dezlegați măgărușul?“ ⁶Ucenicii le-au spus ce le spusese Isus și oamenii i-au lăsat să-l ia. ⁷Ei l-au adus măgărușul lui Isus și și-au pus hainele pe el. Apoi Isus a încălecat pe el. ⁸Mulți oameni și-au aruncat hainele pe drumul pe care trecea Isus, în timp ce alții presărau ramuri pe care le rupseseră din copaci. ⁹Cei care mergeau cu Isus, și cei care erau în fața Lui, și cei care erau în spate strigau:

⁴The followers went into the town. They found a young donkey tied in the street near the door of a house, and they untied it. ⁵Some people were standing there and saw this. They asked, “What are you doing? Why are you untying that donkey?” ⁶The followers answered the way Jesus told them, and the people let them take the donkey.

„«Laudă! lui Dumnezeu!»
«Binecuvântat este Cel ce vine
în Numele Domnului!»

Psalmul 118.25–26

“‘Praise! Him!’
‘Welcome! God bless the one who
comes in the name of the Lord!’

Psalm 118:25–26

¹⁰ Binecuvântată este împărăția care vine,
a tatălui nostru David*!
Laudă lui Dumnezeu în ceruri!“

¹⁰“God bless the kingdom of our father David.*
That kingdom is coming!
Praise to God in heaven!”

¹¹Apoi Isus a intrat în Ierusalim. S-a dus la Templu* și S-a uitat în jurul Său. Pentru că era deja târziu, S-a dus în Betania cu cei doisprezece ucenici.

¹¹Jesus entered Jerusalem and went to the Temple.* He looked at everything in the Temple area, but it was already late. So he went to Bethany with the twelve apostles.*

Smochinul blestemat

(Mt. 21.18–19)

¹²A doua zi, pe când plecau din Betania, lui Isus I s-a făcut foame. ¹³El a văzut în depărtare un smochin înfrunzit și S-a dus să vadă dacă poate găsi fructe în el. Dar nu a găsit nimic în afară de frunze, pentru că nu

Jesus Says a Fig Tree Will Die

(Mt. 21:18–19)

¹²The next day, Jesus was leaving Bethany. He was hungry. ¹³He saw a fig tree with leaves. So he went to the tree to see if it had any figs growing on it. But he found no figs on the tree. There were

¹11.9 *Laudă* lit. „Osana“, cuvânt evreiesc care înseamnă „mântuiește“, dar care a ajuns să fie o expresie a laudei.

¹11:9 *Praise* Literally, “*Hosanna*,” a Hebrew word used in praying to God for help. Here, it was probably a shout of celebration used in praising God or his Messiah. Also in verse 10.

era vremea smochinelor. ¹⁴Atunci i-a spus smochinului: „Fie ca nimeni să nu mai mănânce niciodată din fructele tale!“ Ucenicii au auzit ce a spus Isus.

Isus intră în Templu

(Mt. 21.12–17; Lc. 19.45–48; Ioan 2.13–22)

¹⁵Apoi s-au dus în Ierusalim. Când au intrat în Templu*, Isus a început să-i scoată afară pe cei ce vindeau și cumpărau în Templu. Isus a răsturnat mesele celor ce schimbau bani și scaunele celor ce vindeau porumbei. ¹⁶El nu lăsa pe nimeni să poarte lucruri prin Templu. ¹⁷Apoi Isus a început să-i învețe spunându-le: „Oare nu este scris în Scriptură*: «Casa Mea va fi numită o casă de rugăciune/ pentru toate popoarele»? Voi însă ați făcut din ea o ascunzătoare pentru hoți.»²

¹⁸Preoții cei mai impotanți și învățătorii Legii au auzit ce se întâmplase și au început să se gândească cum să-L omoare pe Isus. Ei se temeau de Isus pentru că întreaga mulțime era uimită de învățătura Lui. ¹⁹Când s-a înserat, Isus și ucenicii au ieșit din cetate.

Isus arată puterea credinței

(Mt. 21.20–22)

²⁰Dimineața, pe când mergeau, Isus și ucenicii Săi au văzut smochinul care se uscaseră din rădăcini. ²¹Petru și-a amintit ce se întâmplase în urmă cu o zi și i-a spus lui Isus: „Învățătorule, uite că smochinul pe care l-ai blestemat s-a uscat!“

²²Isus i-a răspuns: „Ai credință în Dumnezeu! ²³Îți spun adevărul: oricui îi va zice acestui munte: «Ridică-te și aruncă-te în mare!» și nu se îndoiește în inima sa, ci crede că ce spune se va întâmpla, i se va face precum a cerut. ²⁴De aceea, vă spun că, orice veți cere în rugăciune, să credeți că ați și primit și acel lucru va fi al vostru. ²⁵Și când vă rugați, dacă aveți ceva împotriva cuiva, să iertați, pentru ca și Tatăl vostru din ceruri să vă ierte păcatele.» [26]³

Conducătorii evreilor se îndoiesc

de autoritatea lui Isus

(Mt. 21.23–27; Lc. 20.1–8)

²⁷Isus și ucenicii Săi s-au întors în Ierusalim. Isus Se plimba prin Templu* când

¹11.17 Citat din Is. 56.7. ²11.17 Citat din Ier. 7.11. ³11.26 versetul 26 Unele manuscrise adaugă versetul 26: „Dar dacă voi nu-i iertați pe alții, nici Tatăl vostru din ceruri nu vă va ierta păcatele voastre.“

only leaves, because it was not the right time for figs to grow. ¹⁴So Jesus said to the tree, “People will never eat fruit from you again.” His followers heard him say this.

Jesus Goes to the Temple

(Mt. 21:12–17; Lk. 19:45–48; Jn. 2:13–22)

¹⁵Jesus went to Jerusalem and entered the Temple* area. He began driving out the people who were buying and selling things there. He turned over the tables that belonged to those who were exchanging different kinds of money. And he turned over the benches of those who were selling doves. ¹⁶He refused to allow anyone to carry things through the Temple area. ¹⁷Then Jesus began teaching the people and said, “It is written in the Scriptures,* ‘My house will be called a house of prayer for all people.’¹ But you are changing God’s house into a ‘hiding place for thieves.’²”

¹⁸When the leading priests and the teachers of the law heard what Jesus said, they began trying to find a way to kill him. They were afraid of him because all the people were amazed at his teaching. ¹⁹That night Jesus and his followers left the city.

Jesus Shows the Power of Faith

(Mt. 21:20–22)

²⁰The next morning Jesus was walking with his followers. They saw the fig tree that he spoke to the day before. The tree was dry and dead, even the roots. ²¹Peter remembered the tree and said to Jesus, “Teacher, look! Yesterday, you told that fig tree to die. Now it is dry and dead!”

²²Jesus answered, “Have faith in God. ²³The truth is, you can say to this mountain, ‘Go, mountain, fall into the sea.’ And if you have no doubts in your mind and believe that what you say will happen, then God will do it for you. ²⁴So I tell you to ask for what you want in prayer. And if you believe that you have received those things, then they will be yours. ²⁵When you are praying, and you remember that you are angry with another person about something, then forgive that person. Forgive them so that your Father in heaven will also forgive your sins.” [26]³

Jewish Leaders Doubt Jesus’ Authority

(Mt. 21:23–27; Lk. 20:1–8)

²⁷Jesus and his followers went again to Jerusalem. Jesus was walking in the Temple* area.

¹11:17 Quote from Isa. 56:7. ²11:17 Quote from Jer. 7:11. ³11:26 Some early Greek copies add verse 26: “But if you don’t forgive others, then your Father in heaven will not forgive your sins.”

au venit la El conducătorii preoților, învățătorii Legii și bătrânii, ²⁸care L-au întrebat: „Cu ce autoritate faci aceste lucruri? Și cine Ți-a dat autoritatea să le faci?”

²⁹Isus le-a spus: „Vă voi pune o întrebare. Dacă Îmi veți răspunde, vă voi spune și Eu cu ce autoritate fac aceste lucruri. ³⁰Botezul* lui Ioan* venea de la Dumnezeu sau de la oameni? Răspundeți-Mi!”

³¹Ei au discutat între ei și au spus: „Dacă vom răspunde: «A fost de la Dumnezeu», El va spune: «Atunci de ce nu l-ați crezut?» ³²Dar dacă vom zice: «A fost de la oameni», poporul se va mânia.” Conducătorilor le era frică de mulțime, pentru că toți credeau că Ioan a fost un profet*.

³³Atunci I-au răspuns lui Isus: „Nu știm.”

Așa că Isus le-a spus: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce autoritate fac aceste lucruri.”

Dumnezeu își trimite Fiul

(Mt. 21.33–46; Lc. 20.9–19)

12 ¹Isus a început să le vorbească în pilde: „Un om a plantat o vie. A construit un gard în jurul ei, a săpat o groapă pentru teasc și a zidit un turn. Apoi a închiriat-o unor viticultori și a plecat într-o călătorie. ²Când a venit vremea culesului, omul și-a trimis un slujitor să-i aducă ceva din rodul viei. ³Dar viticultorii l-au prins pe slujitor, l-au bătut și l-au trimis înapoi cu mâna goală. ⁴Apoi, omul a trimis la ei un alt slujitor. Viticultorii l-au lovit în cap și și-au bătut joc de el. ⁵El a mai trimis un slujitor. Viticultorii l-au ucis pe acesta. El a mai trimis și alți slujitori. Unii au fost bătuți, iar alții au fost omorâți.

⁶Acum mai avea un singur om pe care-l putea trimite: pe fiul său iubit. Pe acesta l-a trimis ultimul. Omul și-a spus: «Sigur îl vor respecta pe fiul meu!»

⁷Dar viticultorii aceia și-au spus: «Acesta este moștenitorul. Veniți să-l omorâm și moștenirea va fi a noastră.» ⁸L-au omorât și l-au aruncat afară din vie.

⁹Acum, ce va face proprietarul viei? Se va duce, îi va omorî pe viticultori și via o va da altora. ¹⁰Nu ați citit Scriptura* care spune:

The leading priests, the teachers of the law, and the older Jewish leaders came to him. ²⁸They said, “Tell us! What authority do you have to do these things? Who gave you this authority?”

²⁹Jesus answered, “I will ask you a question. You answer my question. Then I will tell you whose authority I use to do these things. ³⁰Tell me: When John baptized* people, did his authority come from God or was it only from other people? Answer me.”

³¹These Jewish leaders talked about Jesus’ question. They said to each other, “If we answer, ‘John’s baptism was from God,’ then he will say, ‘Then why didn’t you believe John?’ ³²But we can’t say that John’s baptism was from someone else.” (These leaders were afraid of the people, because the people believed that John was a prophet.*)

³³So the leaders answered Jesus, “We don’t know the answer.”

Jesus said, “Then I will not tell you what authority I use to do these things.”

God Sends His Son

(Mt. 21:33–46; Lk. 20:9–19)

12 ¹Jesus used stories to teach the people. He said, “A man planted a vineyard.* He put a wall around the field and dug a hole for a winepress.* Then he built a tower. He leased the land to some farmers and left for a trip.

²“Later, it was time for the grapes to be picked. So the man sent a servant to the farmers to get his share of the grapes. ³But the farmers grabbed the servant and beat him. They sent him away with nothing. ⁴Then the man sent another servant to the farmers. They hit this servant on the head, showing no respect for him. ⁵So the man sent another servant. The farmers killed this servant. The man sent many other servants to the farmers. The farmers beat some of them and killed the others.

⁶“The man had only one person left to send to the farmers. It was his son. He loved his son, but he decided to send him. He said, ‘The farmers will respect my son.’

⁷“But the farmers said to each other, ‘This is the owner’s son, and this vineyard will be his. If we kill him, it will be ours.’ ⁸So they took the son, threw him out of the vineyard, and killed him.

⁹“So what will the man who owns the vineyard do? He will go and kill those farmers. Then he will lease the land to others. ¹⁰Surely you have read this in the Scriptures*:

«Piatra aruncată de zidari
a ajuns să fie pusă în capul unghiului*.
11 Domnul a făcut lucrul acesta
și este minunat în ochii noștri?»¹¹

Psalmul 118.22–23

¹²Conducătorii iudeilor au început să caute o cale de a-L aresta pe Isus pentru că știau că această pildă fusese spusă împotriva lor. Însă ei se temeau de mulțime, așa că L-au lăsat să plece.

Taxele pentru Cezar

(Mt. 22.15–22; Lc. 20.20–26)

¹³Mai târziu, conducătorii iudeilor au trimis niște farisei* și irodieni* la Isus ca să-L prindă spunând ceva de care să-L poată acuza. ¹⁴Fariseii și irodienii au venit la El și I-au spus: „Învățătorule, știm că ești un om cinstit și știm că nu-Ți pasă ce zic alții despre Tine, pentru că nu Te uiți la cum arată omul, ci îi înveți pe toți adevărul despre calea lui Dumnezeu. Spune-ne: este bine sau nu să plătim taxele către Cezar*? Ar trebui să le plătim sau nu?»

¹⁵Dar Isus, văzând ipocrizia lor, i-a întrebat: „De ce Mă încercați? Dați-Mi să văd o monedă de argint*.” ¹⁶Ei I-au dat o monedă și El i-a întrebat: „Chipul și inscripția cui sunt pe ea?” Ei I-au răspuns: „Ale Cezarului.”

¹⁷Atunci Isus le-a spus: „Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.” Ei au fost uimiți de ceea ce spusese Isus.

Niște saducheii încearcă să-L

prindă în cursă pe Isus

(Mt. 22.23–33; Lc. 20.27–40)

¹⁸Apoi au venit la Isus niște saducheii*. Saducheii spun că nu există înviere. Ei L-au întrebat: ¹⁹„Învățătorule, Moise ne-a scris în Lege că, dacă un bărbat căsătorit moare și lasă o soție, fără să aibă copii, atunci fratele său trebuie să se însoare cu ea și să aibă cu ea copii¹ pentru fratele său. ²⁰Erau cândva șapte frați. Primul s-a căsătorit și a murit fără să aibă copii. ²¹Al doilea s-a căsătorit cu văduva lui, după care a murit, dar fără să aibă copii. Cu al treilea s-a întâmplat la fel. ²²Nici unul din cei șapte frați nu a avut

¹12.19 „Moise ... copii.” Vezi Dt. 25.5-6.

“The stone that the builders refused
to accept became the cornerstone.*

11 The Lord did this, and it is wonderful to us.”

Psalm 118:22–23

¹²When these Jewish leaders heard this story, they knew it was about them. They wanted to find a way to arrest Jesus, but they were afraid of the people. So they left him and went away.

The Jewish Leaders Try to Trick Jesus

(Mt. 22:15–22; Lk. 20:20–26)

¹³Later, the Jewish leaders sent some Pharisees* and some men from the group called Herodians* to Jesus. They wanted to catch him saying something wrong. ¹⁴They went to Jesus and said, “Teacher, we know that you are an honest man. You are not afraid of what others think about you. All people are the same to you. And you teach the truth about God’s way. Tell us, is it right to pay taxes to Caesar*? Should we pay them or not?”

¹⁵But Jesus knew that these men were really trying to trick him. He said, “Why are you trying to catch me saying something wrong? Bring me a silver coin.* Let me see it.” ¹⁶They gave Jesus a coin and he asked, “Whose picture is on the coin? And whose name is written on it?” They answered, “It is Caesar’s picture and Caesar’s name.”

¹⁷Then Jesus said to them, “Give to Caesar what belongs to Caesar, and give to God what belongs to God.” The men were amazed at what Jesus said.

Some Sadducees Try to Trick Jesus

(Mt. 22:23–33; Lk. 20:27–40)

¹⁸Then some Sadducees* came to Jesus. (Sadducees believe that no one will rise from death.) They asked him a question: ¹⁹“Teacher, Moses* wrote that if a married man dies and had no children, his brother must marry the woman. Then they will have children for the dead brother.¹ ²⁰There were seven brothers. The first brother married but died. He had no children. ²¹So the second brother married the woman. But he also died and had no children. The same thing happened with the third brother. ²²All seven brothers married the woman and died. None of the brothers had any children with her. And she was the last to

¹12:19 if ... dead brother See Deut. 25:5, 6.

copii cu ea. Ultima a murit femeia. ²³La înviere, soția cui va fi ea? Pentru că toți șapte au avut-o de soție.“

²⁴Isus le-a spus: „Voi greșiți pentru că nu cunoașteți nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. ²⁵Pentru că atunci când învie din morți, oamenii nici nu se mai însoară, nici nu se mai mărită. ²⁶Iar cu privire la învierea morților, nu ați citit în cartea lui Moise pasajul despre rugul aprins? Acolo Dumnezeu i-a spus lui Moise: «Eu sunt Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov.»² ²⁷Dacă Dumnezeu spune că este Dumnezeul acestor oameni, înseamnă că ei nu sunt morți, pentru că El nu este Dumnezeul celor morți, ci al celor vii. Voi, saducheii, greșiți.“

Care este cea mai importantă poruncă

(Mt. 22:34-40; Lc. 10:25-28)

²⁸Unul din învățătorii Legii a venit la Isus și L-a auzit discutând cu saducheii și cu fariseii*. Când a văzut cât de bine le răspundea El, L-a întrebat: „Care este cea mai importantă poruncă?”

²⁹Isus i-a răspuns: „Cea mai importantă poruncă este aceasta: «Ascultă, Israele: Domnul Dumnezeuul nostru este singurul Domn. ³⁰Și trebuie să-L iubești pe Domnul, Dumnezeuul tău, din toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată mintea ta și cu toată puterea ta.»³ ³¹A doua poruncă este aceasta: «Să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși.»⁴ Nu este nici o poruncă mai importantă decât acestea.“

³²Învățătorul Legii I-a spus: „Bine ai spus, Învățătorule. Ai dreptate când spui că Dumnezeu este Unul și că nu există altul în afară de El. ³³Și a-L iubi din toată inima, cu toată priceperea, cu toată puterea și a ne iubi aproapele este mai important decât toate animalele arse pe altar și decât toate jertfele cerute de Lege.“

³⁴Când a văzut Isus că omul I-a răspuns cu înțelepciune, i-a spus: „Tu nu ești departe de Împărăția lui Dumnezeu.“ După aceea, nimeni nu a mai îndrăznit să-I pună întrebări.

die. ²³But all seven brothers had married her. So at the time when people rise from death, whose wife will she be?”

²⁴Jesus answered, “How could you be so wrong? It’s because you don’t know what the Scriptures* say. And you don’t know anything about God’s power. ²⁵When people rise from death, there will be no marriage. People will not be married to each other. All people will be like angels in heaven. ²⁶Surely you have read what God said about people rising from death. In the book where Moses wrote about the burning bush,¹ it says that God told Moses this: ‘I am the God of Abraham,* the God of Isaac,* and the God of Jacob.’² ²⁷So they were not dead, because he is the God only of living people. You Sadducees are so wrong!”

Which Command Is the Most Important?

(Mt. 22:34-40; Lk. 10:25-28)

²⁸One of the teachers of the law came to Jesus. He heard Jesus arguing with the Sadducees* and the Pharisees.* He saw that Jesus gave good answers to their questions. So he asked him, “Which of the commands is most important?”

²⁹Jesus answered, “The most important command is this: ‘People of Israel,* listen! The Lord our God is the only Lord. ³⁰Love the Lord your God with all your heart, all your soul, all your mind, and all your strength.’³ ³¹The second most important command is this: ‘Love your neighbor⁴ the same as you love yourself.’⁵ These two commands are the most important.”

³²The man answered, “That was a good answer, Teacher. You are right in saying that God is the only Lord and that there is no other God. ³³And you must love God with all your heart, all your mind, and all your strength. And you must love others the same as you love yourself. These commands are more important than all the animals and sacrifices we offer to God.”

³⁴Jesus saw that the man answered him wisely. So he said to him, “You are close to God’s kingdom.”* And after that time, no one was brave enough to ask Jesus any more questions.

¹ 12:26 *rugul aprins* Vezi Ex. 3:1-12. ² 12:26 Citat din Ex. 3:6. ³ 12:30 Citat din Dt. 6:4-5. ⁴ 12:31 Citat din Lv. 9:18.

¹ 12:26 *burning bush* See Ex. 3:1-12. ² 12:26 Quote from Ex. 3:6. ³ 12:30 Quote from Deut. 6:4-5. ⁴ 12:31 *your neighbor* Or, “others.” Jesus’ teaching in Lk. 10:25-37 makes clear that this includes anyone in need. ⁵ 12:31 Quote from Lev. 19:18.

Al cui fiu este Cristosul?

(Mt. 22.41–46; Lc. 20.41–44)

³⁵În timp ce îi învăța pe oameni în Templu*, Isus a spus: „Cum pot zice învățătorii Legii că Cristosul* este Fiul lui David*? ³⁶David însuși, inspirat de Duhul Sfânt*, a spus:

«Domnul Dumnezeu spune Domnului Meu:
Stai la dreapta Mea,
până când Ți-i voi pune la picioare
pe toții dușmanii Tăi.» *Psalmul 110.1*

³⁷David însuși Îl numește pe Cristos «Domn». Atunci cum poate fi El Fiul lui David?“ O mare mulțime Îl asculta cu bucurie.

Isus îi critică pe învățătorii Legii

(Mt. 23.1–36; Lc. 20.45–47)

³⁸Învățându-i pe oameni, Isus spunea: „Aveți grijă cu învățătorii Legii. Lor le face plăcere să se plimbe în hainele lor lungi, le place să fie salutați cu respect în piețe, ³⁹să aibă locurile cele mai importante din sinagogă* și locurile cele mai bune de la petreceri. ⁴⁰Și în timp ce se poartă rău cu văduvele și le fură casele, încearcă să arate bine în ochii lumii și spun rugăciuni lungi. Acești oameni vor primi o pedeapsă și mai mare.“

O văduvă săracă — model de dărnicie

(Lc. 21.1–4)

⁴¹Isus stătea în fața cutiei pentru daruri din fața Templului* și Se uita la oamenii care puneau bani în cutie. Unii oameni bogați puneau mulți bani. ⁴²A venit și o văduvă săracă. Ea a pus doi bănuți.

⁴³Isus i-a chemat pe ucenici și le-a spus: „Vă spun adevărul: această văduvă săracă a dat mai mult decât toți ceilalți care au pus ceva în cutie. ⁴⁴Pentru că toți aceștia au dat din ceea ce aveau în plus. Dar ea, din sărăcia ei, a dat tot ce a avut. Ea a dat toți banii care îi mai rămăseseră să trăiască.“

Dărâmarea Templului

(Mt. 24.1–44; Lc. 21.5–33)

13 ¹În timp ce Isus ieșea din Templu*, unul dintre ucenici I-a spus: „Învățătorule, iată ce clădiri frumoase și ce pietre mari are acest Templu!“

Is the Christ David’s Son or David’s Lord?

(Mt. 22:41–46; Lk. 20:41–44)

³⁵Jesus was teaching in the Temple* area. He asked, “Why do the teachers of the law say that the Christ* is the son of David*? ³⁶With the help of the Holy Spirit,* David himself says,

‘The Lord God said to my Lord:
Sit by me at my right side,
and I will put your enemies
under your control.’¹ *Psalm 110:1*

³⁷David himself calls the Christ ‘Lord.’ So how can the Christ be David’s son?” Many people listened to Jesus and were very pleased.

Jesus Criticizes the Teachers of the Law

(Mt. 23:1–36; Lk. 20:45–47)

³⁸Jesus continued teaching. He said, “Be careful of the teachers of the law. They like to walk around wearing clothes that look important. And they love for people to show respect to them in the marketplaces. ³⁹They love to have the most important seats in the synagogues* and the places of honor at banquets. ⁴⁰But they cheat widows and take their homes. Then they try to make themselves look good by saying long prayers. God will punish them very much.”

True Giving

(Lk. 21:1–4)

⁴¹Jesus sat near the Temple* collection box² and watched as people put money into it. Many rich people put in a lot of money. ⁴²Then a poor widow came and put in two very small copper coins, worth less than a penny.

⁴³Jesus called his followers to him and said, “This poor widow put in only two small coins. But the truth is, she gave more than all those rich people. ⁴⁴They have plenty, and they gave only what they did not need. This woman is very poor, but she gave all she had. It was money she needed to live on.”

Jesus Warns About the Future

(Mt. 24:1–44; Lk. 21:5–33)

13 ¹Jesus was leaving the Temple* area. One of his followers said to him, “Teacher, look how big those stones are! What beautiful buildings!”

¹ 12:36 *control* Literally, “feet.” ² 12:41 *collection box* A special box in the Jewish place for worship where people put their gifts to God.

²Dar Isus i-a răspuns: „Vezi tu aceste clădiri mari? Toate vor fi dărâmate. Nu vor rămâne două pietre una peste alta.“

³Mai târziu, Isus stătea pe Muntele Măslinilor*, cu fața către Templu împreună cu Petru, Iacov, Ioan și Andrei. Ei L-au întrebat: ⁴„Spune-ne: când se vor întâmpla aceste lucruri? Și ce semn va arăta că a venit vremea ca ele să se întâmple?“

⁵Atunci Isus a început să le spună: „Aveți grijă să nu fiți înșelați de nimeni! ⁶Vor veni mulți în Numele Meu zicând: «Eu sunt Cristosul*». Aceștia îi vor înșela pe mulți. ⁷Voi veți auzi despre războaie și zvonuri despre războaie. Să nu vă fie frică! Aceste lucruri trebuie să se întâmple înainte de venirea sfârșitului. ⁸Un popor se va lupta cu alt popor și o împărăție cu o altă împărăție. Vor fi cutremure și foamete. Dar acestea sunt doar începutul sfârșitului.

⁹Aveți grijă de voi! Oamenii vă vor da pe mâna sinedriilor* și veți fi bătuți în sinagogi*. Veți sta înaintea conducătorilor și împăraților din cauza Mea. Și le veți spune despre Mine. ¹⁰Iar înainte ca aceste lucruri să se întâmple, Vestea Bună* trebuie proclamată tuturor popoarelor. ¹¹Voi veți fi arestați și judecați. Dar să nu vă faceți dinainte griji cu privire la ceea ce veți avea de spus, ci să spuneți ceea ce vă va fi dat atunci. Căci nu voi veți vorbi, ci Duhul Sfânt*.

¹²Un frate se va întoarce împotriva altui frate și îl va da să fie omorât. Și un tată va face la fel fiului său. Copiii se vor ridica împotriva părinților și îi vor omorî. ¹³Toți oamenii vă vor urî din cauza Numelui Meu. Dar oricine va răbda până la sfârșit va fi mântuit.

¹⁴Când veți vedea «lucrul dezgustător care aduce distrugere»¹ stând unde nu trebuie (cine citește să înțeleagă!), atunci cei ce sunt în Iudeea să fugă în munți. ¹⁵Cel ce se află pe acoperișul casei să nu coboare în casă și să nu intre să-și ia ceva din ea. ¹⁶Iar cel ce se găsește pe câmp să nu se întoarcă

²Jesus said, “Do you see these great buildings? They will all be destroyed. Every stone will be thrown down to the ground. Not one stone will be left on another.”

³Later, Jesus was sitting at a place on the Mount of Olives.* He was alone with Peter, James, John, and Andrew. They could all see the Temple, and they said to Jesus, ⁴“Tell us when these things will happen. And what will show us it is time for them to happen?”

⁵Jesus said to them, “Be careful! Don’t let anyone fool you. ⁶Many people will come and use my name. They will say, ‘I am the one’ and will fool many people. ⁷You will hear about wars that are being fought. And you will hear stories about other wars beginning. But don’t be afraid. These things must happen before the end comes. ⁸Nations will fight against other nations. Kingdoms will fight against other kingdoms. There will be times when there is no food for people to eat. And there will be earthquakes in different places. These things are only the beginning of troubles, like the first pains of a woman giving birth.

⁹“You must be careful. People will arrest you and take you to be judged for being my followers. They will beat you in their synagogues.* You will be forced to stand before kings and governors. You will tell them about me. ¹⁰Before the end comes, the Good News* must be told to all people. ¹¹Even when you are arrested and put on trial, don’t worry about what you will say. Say whatever God tells you at the time. It will not really be you speaking. It will be the Holy Spirit.*

¹²“Brothers will turn against their own brothers and give them to be killed. Fathers will turn against their own children and give them to be killed. Children will fight against their own parents and find ways for their parents to be killed. ¹³All people will hate you because you follow me. But those who remain faithful to the end will be saved.

¹⁴“You will see ‘the terrible thing that causes destruction.’¹ You will see this thing standing in the place where it should not be.” (Reader, I trust you understand what this means.) “Everyone in Judea at that time should run away to the mountains. ¹⁵They should run away without wasting time to stop for anything. If someone is on the roof of their house, they must not go down to take things out of the house. ¹⁶If someone is in the field, they must not go back to get a coat.

¹ 13.14 *lucrul dezgustător care aduce distrugere* Vezi Dan. 9.27; 12.11 (comp. cu Dan. 11.31).

¹ 13:14 ‘the terrible thing ... destruction’ See Dan. 9:27; 12:11 (also Dan. 11:31).

să-și ia haina. ¹⁷Va fi foarte rău pentru femeile care vor fi însărcinate sau care vor avea copii de alăptat în acele zile. ¹⁸Rugați-vă ca aceste lucruri să nu se întâmple iarna. ¹⁹Pentru că necazul din zilele acelea va fi mai mare decât oricare altul care s-a întâmplat de când a creat Dumnezeu lumea și până acum. Și nu se va mai întâmpla niciodată ceva atât de rău. ²⁰Și dacă Domnul nu ar fi scurtat acele zile, nimeni nu ar supraviețui. Dar El le-a scurtat de dragul celor pe care El i-a ales. ²¹Și dacă atunci vă spune cineva: «Uitați-vă, aici este Cristosul!» sau: «Este acolo!», să nu-l credeți. ²²Pentru că vor apărea cristoși și profeți falși*. Ei vor face semne și minuni pentru a-i înșela, dacă se poate, pe cei aleși. ²³Așa că, aveți grijă! V-am spus despre toate acestea înainte ca ele să se întâmple. ²⁴Dar în acele zile, după acel necaz,

«soarele se va întuneca
și luna nu va mai lumina.

²⁵ Stelele vor cădea din cer,
iar corpurile cerești vor fi clătinate.»¹

²⁶Apoi oamenii Îl vor vedea pe Fiul omului* venind pe nori cu mare putere și slavă. ²⁷Și Fiul omului Își va trimite îngerii și va aduna poporul ales din toate colțurile lumii.

²⁸Smochinul ne învață o lecție: când ramurile înverzesc și se umplu cu frunze, știți că vara este aproape. ²⁹La fel, când veți vedea că se întâmplă aceste lucruri, veți ști că timpul² este aproape. ³⁰Vă spun adevărul: această generație va trăi să vadă aceste lucruri întâmplându-se. ³¹Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece niciodată.

³²Nimeni nu știe când va fi ziua sau ora aceea. Nici măcar îngerii sau Fiul, ci numai Tatăl. ³³Vegheați! Fiți treji! Pentru că nu știți când va veni timpul acela. ³⁴Ziua aceea se aseamănă cu un om care pleacă într-o călătorie. El își lasă casa pe mâna slujitorilor și atribuie fiecăruia anumite îndatoriri.

¹⁷“During that time it will be hard for women who are pregnant or have small babies. ¹⁸Pray that these things will not happen in winter, ¹⁹because those days will be full of trouble. There will be more trouble than has ever happened since the beginning, when God made the world. And nothing that bad will ever happen again. ²⁰But the Lord has decided to make that terrible time short. If it were not made short, no one could survive. But the Lord will make that time short to help the special people he has chosen.

²¹“Someone might say to you at that time, ‘Look, there is the Christ!’ Or another person might say, ‘There he is!’ But don’t believe them. ²²False Christs and false prophets* will come and do miracles and wonders,¹ trying to fool the people God has chosen, if that is possible. ²³So be careful. Now I have warned you about all this before it happens.

²⁴“During the days following that time of trouble, ‘The sun will become dark, and the moon will not give light. ²⁵ The stars will fall from the sky, and everything in the sky will be changed.’²

²⁶“Then people will see the Son of Man* coming in the clouds with great power and glory.* ²⁷He will send his angels all around the earth. They will gather his chosen people from every part of the earth.

²⁸“The fig tree teaches us a lesson: When the fig tree’s branches become green and soft, and new leaves begin to grow, then you know that summer is near. ²⁹In the same way, when you see all these things happening, you will know that the time³ is near, ready to come. ³⁰I assure you that all these things will happen while some of the people of this time are still living. ³¹The whole world, earth and sky, will be destroyed, but my words will last forever.

³²“No one knows when that day or time will be. The Son and the angels in heaven don’t know when that day or time will be. Only the Father knows. ³³Be careful! Always be ready. You don’t know when that time will be.

³⁴“It’s like a man who goes on a trip and leaves his house in the care of his servants. He gives each one a special job to do. He tells the servant

¹ 13.24–25 Vezi Is. 13:10, 34.4. ² 13.29 *timpul* vremea când Isus spune că se va întâmpla ceva important; vezi și Lc. 21.31, unde Isus spune că s-a împlinit vremea pentru ca Împărăția lui Dumnezeu să vină.

¹ 13:22 *miracles and wonders* Here, amazing acts done by Satan’s power. ²13:24–25 See Isa. 13:10, 34:4. ³13:29 *time* The time Jesus has been talking about when something important will happen. See Lk. 21:31, where Jesus says that this is the time for God’s kingdom to come.

El poruncește paznicului să vegheze. ³⁵Așa că, vegheați și voi, pentru că nu știți când va veni stăpânul casei. Nu știți dacă va veni seara, la miezul nopții, când va cânta cocoșul sau dimineața. ³⁶Dacă vine pe neașteptate, să nu vă găsească dormind. ³⁷Ce vă spun vouă, spun tuturor: Vegheați!“

Conducătorii evrei plănuiesc

să-L omoare pe Isus

(Mt. 26.1–5; Lc. 22.1–2; Ioan 11.45–53)

14 ¹Mai erau două zile până la Paște* și până la Sărbătoarea Pâinilor Nedospite*. Conducătorii preoților și învățătorii Legii căutau o ocazie să-L prindă pe Isus în secret și să-L omoare. ²Ei spuneau: „Nu-L putem aresta pe Isus în timpul sărbătorii, pentru că oamenii ar putea provoca tulburări.“

O femeie face un lucru deosebit

(Mt. 26.6–13; Ioan 12.1–8)

³În timp ce se afla în Betania, Isus a mâncat în casa lui Simon leprosul. Atunci a venit o femeie cu un vas de alabastru*. În el avea un parfum foarte scump făcut numai din nard*. Ea a spart vasul de alabastru și a turnat parfumul pe capul lui Isus.

⁴Unii s-au indignat și și-au spus: „De ce trebuie să se risipească atâta parfum? ⁵Acest parfum s-ar fi putut vinde cu trei sute de dinari și banii s-ar fi putut da săracilor.“ Și au criticat-o aspru.

⁶Dar Isus a spus: „Lăsați-o în pace! De ce o necăjiți? Ea a făcut ceva frumos pentru Mine. ⁷Pentru că pe săraci îi veți avea întotdeauna cu voi și îi puteți ajuta oricând doriți. Dar pe Mine nu Mă veți avea întotdeauna. ⁸Ea a făcut ce a putut. A turnat parfum pe trupul Meu. Și ea a făcut aceasta, înainte ca Eu să mor, ca să Mă pregătească pentru înmormântare. ⁹Vă spun adevărul: oriunde va fi proclamată Vestea Bună*, în întreaga lume, se va spune și ceea ce a făcut femeia aceasta, în amintirea ei.“

guarding the door to always be ready. And this is what I am now telling you. ³⁵You must always be ready. You don't know when the owner of the house will come back. He might come in the afternoon, or at midnight, or in the early morning, or when the sun rises. ³⁶If you are always ready, he will not find you sleeping, even if he comes back earlier than expected. ³⁷I tell you this, and I say it to everyone: 'Be ready!'”

The Jewish Leaders Plan to Kill Jesus

(Mt. 26:1–5; Lk. 22:1–2; Jn. 11:45–53)

14 ¹It was now only two days before the Passover* and the Festival of Unleavened Bread.* The leading priests and teachers of the law were trying to find a way to arrest Jesus without the people seeing it. Then they could kill him. ²They said, “But we cannot arrest Jesus during the festival. We don't want the people to be angry and cause a riot.”

A Woman Does Something Special

(Mt. 26:6–13; Jn. 12:1–8)

³Jesus was in Bethany at the house of Simon the leper.* While he was eating there, a woman came to him. She had an alabaster* jar filled with expensive perfume made of pure nard.* She opened the jar and poured the perfume on Jesus' head.

⁴Some of the followers there saw this. They were upset and complained to each other. They said, “Why waste that perfume? ⁵It was worth a full year's pay.¹ It could have been sold and the money given to those who are poor.” And they told the woman what a bad thing she had done.

⁶Jesus said, “Leave her alone. Why are you giving her such trouble? She did a very good thing for me. ⁷You will always have the poor with you,² and you can help them any time you want. But you will not always have me. ⁸This woman did the only thing she could do for me. She poured perfume on my body before I die to prepare it for burial. ⁹The Good News* will be told to people all over the world. And I can assure you that everywhere the Good News is told, the story of what this woman did will also be told, and people will remember her.”

¹ 14:5 a full year's pay Literally, “300 denarii (silver coins).” One coin, a Roman denarius, was the average pay for one day's work. ² 14:7 You will ... with you See Deut. 15:11.

Trădarea lui Iuda

(Mt. 26.14–16; Lc. 22.3–6)

¹⁰Apoi, Iuda Iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s-a dus la marii preoți pentru a-L da pe Isus pe mâna lor. ¹¹Ei au fost încântați să audă așa ceva și i-au promis niște bani. Așa că Iuda a început să caute momentul potrivit pentru a-L trăda pe Isus.

Masa de Paște

(Mt. 26.17–25; Lc. 22.7–14, 21–23; Ioan 13.21–30)

¹²Era prima zi a Sărbătorii Pâinilor Nedospite, ziua în care era omorât mielul* pentru Paște*. Ucenicii au venit la Isus și I-au spus: „Unde vrei să ne ducem să facem pregătiri, ca să mănânci masa de Paște?”

¹³Isus a trimis doi ucenici, spunându-le: „Duceți-vă în cetate! Vă veți întâlni cu un om care duce un vas cu apă. Urmați-l! ¹⁴Spuneți stăpânului casei în care intră: Învățătorul zice: «Unde este camera în care pot să iau masa de Paște cu ucenicii Mei?» ¹⁵El vă va arăta o cameră mare de la etaj, aranjată și pregătită. Faceți pregătirile pentru noi acolo.”

¹⁶Ucenicii au plecat și, când au ajuns în cetate, au găsit totul așa cum le spusese Isus. Ei au pregătit masa de Paște.

¹⁷Când s-a înserat, a venit Isus cu cei doisprezece. ¹⁸În timp ce mâncau la masă, Isus a spus: „Vă spun adevărul: unul dintre voi Mă va trăda. Mă va trăda cel ce mănâncă la masă cu Mine!”

¹⁹Ei s-au întristat și fiecare L-a întrebat: „Nu cumva eu sunt acela?”

²⁰Isus le-a răspuns: „Este unul din cei doisprezece. Este cel care își înmoaie pâinea în castron împreună cu Mine. ²¹Fiul omului* va muri așa cum s-a scris despre El. Dar vai de cel care Îl va trăda! Ar fi fost mai bine pentru acel om să nu se fi născut.”

Cina Domnului

(Mt. 26.26–30; Lc. 22.15–20; 1 Cor. 11.23–25)

²²În timp ce mâncau, Isus a luat pâine, I-a mulțumit lui Dumnezeu, a frânt-o și le-a dat-o ucenicilor, spunând: „Luați, acesta este trupul Meu!”

²³Apoi Isus a luat un pahar și I-a mulțumit lui Dumnezeu. El le-a dat paharul și ei au băut din el.

Judas Agrees to Help Jesus' Enemies

(Mt. 26:14–16; Lk. 22:3–6)

¹⁰Then Judas Iscariot, one of the twelve apostles,* went to talk to the leading priests about helping them arrest Jesus. ¹¹They were very happy about this, and they promised to pay him. So he waited for the best time to hand Jesus over to them.

The Passover Meal

(Mt. 26:17–25; Lk. 22:7–14, 21–23; Jn. 13:21–30)

¹²It was now the first day of the Festival of Unleavened Bread*—the day the lambs were killed for the Passover.* Jesus' followers came to him and said, “We will go and prepare everything for you to eat the Passover meal. Where do you want us to have the meal?”

¹³Jesus sent two of his followers into the city. He said to them, “Go into the city. You will see a man carrying a jar of water. He will come to you. Follow him. ¹⁴He will go into a house. Tell the owner of the house, ‘The Teacher asks that you show us the room where he and his followers can eat the Passover meal.’ ¹⁵The owner will show you a large room upstairs that is ready for us. Prepare the meal for us there.”

¹⁶So the followers left and went into the city. Everything happened the way Jesus said. So the followers prepared the Passover meal.

¹⁷In the evening, Jesus went to that house with the twelve apostles.* ¹⁸While they were all at the table eating, he said, “Believe me when I say that one of you will turn against me—one of you eating with me now.”

¹⁹The followers were very sad to hear this. Each one said to Jesus, “Surely I am not the one!”

²⁰Jesus answered, “The man who is against me is one of you twelve. He is the one who dips his bread into the same bowl with me. ²¹The Son of Man* will suffer what the Scriptures* say will happen to him. But it will be very bad for the one who gives the Son of Man over to be killed. It would be better for him if he were never born.”

The Lord's Supper

(Mt. 26:26–30; Lk. 22:15–20; 1 Cor. 11:23–25)

²²While they were eating, Jesus took some bread and thanked God for it. He broke off some pieces, gave them to his followers and said, “Take and eat this bread. It is my body.”

²³Then he took a cup of wine, thanked God for it, and gave it to them. They all drank from the

²⁴El le-a spus: „Acesta este sângele Meu, sângele legământului cel nou, care se varsă pentru mulți. ²⁵Vă spun adevărul: nu voi mai bea din rodul viței până în ziua în care îl voi bea nou în Împărăția lui Dumnezeu.“

²⁶Ucenicii au cântat un cântec de laudă. Apoi s-au dus pe Muntele Măslinilor*.

Ucenicii Îl vor părăsi pe Isus

(Mt. 26.31–35; Lc. 22.31–34; Ioan 13.36–38)

²⁷Isus le-a spus: „Voi toți vă veți pierde credința. Pentru că este scris:

«Voi bate păstorul,
iar oile se vor împrăștia.» Zaharia 13.7

²⁸Dar după ce voi învia, Mă voi duce în Galileea. Voi ajunge acolo înaintea voastră.“

²⁹Însă Petru i-a spus: „Chiar dacă toți își vor pierde credința, eu nu mi-o voi pierde.“

³⁰Atunci Isus i-a spus: „Îți spun adevărul: chiar în această noapte, înainte de a cânta cocoșul de două ori, vei nega de trei ori faptul că Mă cunoști.“

³¹Dar Petru a spus din nou, cu și mai multă insistență: „Chiar dacă va trebui să mor cu Tine, niciodată nu voi nega faptul că Te cunosc.“ Și ceilalți ucenici au spus la fel.

Isus Se roagă singur

(Mt. 26.36–46; Lc. 22.39–46)

³²Apoi Isus și ucenicii au ajuns la un loc numit Ghetsimani. Isus le-a spus ucenicilor: „Stați aici cât Mă rog.“ ³³Și i-a luat cu El pe Petru, pe Iacov și pe Ioan. El a început să Se teamă și să Se tulbure. ³⁴El le-a spus: „Sufletul Meu este cuprins de o întristare de moarte. Stați aici și vegheați.“

³⁵Isus S-a dus puțin mai departe, a căzut cu fața la pământ și S-a rugat ca, dacă se poate, să nu treacă prin acest ceas al suferinței. ³⁶El a spus: „*Ava*¹, Tată, Tu poți face absolut orice. Ia paharul² acesta de la Mine! Dar să nu se facă voia Mea, ci voia Ta!“

³⁷Apoi Isus S-a întors și i-a găsit dormind. Și i-a spus lui Petru: „Simone, dormi? Nu ai putut veghea nici măcar un ceas? ³⁸Vegheați și rugați-vă să aveți putere împotriva ispitei! Duhul este plin de voință, dar trupul este slab.“

²⁴Then he said, “This wine is my blood, which will be poured out for many to begin the new agreement* from God to his people. ²⁵I want you to know, I will not drink this wine again until that day when I drink it in God’s kingdom* and the wine is new.”

²⁶They all sang a song and then went out to the Mount of Olives.*

Jesus Says His Followers Will Leave Him

(Mt. 26:31–35; Lk. 22:31–34; Jn. 13:36–38)

²⁷Then Jesus told the followers, “You will all lose your faith. The Scriptures* say,

‘I will kill the shepherd,
and the sheep will run away.’ Zechariah 13:7

²⁸But after I am killed, I will rise from death. Then I will go to Galilee. I will be there before you come.”

²⁹Peter said, “All the other followers may lose their faith. But my faith will never be shaken.”

³⁰Jesus answered, “The truth is that tonight you will say you don’t know me. You will say it three times before the rooster crows twice.”

³¹But Peter strongly protested, “I will never say I don’t know you! I will even die with you!” And all the other followers said the same thing.

Jesus Prays Alone

(Mt. 26:36–46; Lk. 22:39–46)

³²Jesus and his followers went to a place named Gethsemane. He said to them, “Sit here while I pray.” ³³But he told Peter, James, and John to come with him. He began to be very distressed and troubled, ³⁴and he said to them, “My heart is so heavy with grief, I feel like I am dying. Wait here and stay awake.”

³⁵Jesus went on a little farther away from them, fell to the ground, and prayed. He asked that, if possible, he would not have this time of suffering. ³⁶He said, “*Abba*,¹ Father! You can do all things. Don’t make me drink from this cup.² But do what you want, not what I want.”

³⁷Then he went back to his followers and found them sleeping. He said to Peter, “Simon, why are you sleeping? Could you not stay awake with me for one hour? ³⁸Stay awake and pray for strength against temptation. Your spirit wants to do what is right, but your body is weak.”

¹ 14.36 *Ava* nume pe care-l foloseau copiii pentru a-și chema tatăl. ² 14.36 *paharul* paharul suferinței; Isus Se referă la toate lucrurile groaznice care urmau să l se întâmple.

¹ 14:36 *Abba* An Aramaic word that was used by Jewish children as a name for their fathers. ² 14:36 *cup* A symbol of suffering. Jesus used the idea of drinking from a cup to mean accepting the suffering he would face in the terrible events that were soon to come.

³⁹Isus S-a dus din nou și S-a rugat, spunând același lucru. ⁴⁰Când S-a întors, i-a găsit din nou dormind, pentru că erau oboșiți. Și ei nu au știut ce să-I spună.

⁴¹După ce S-a rugat a treia oară, Isus S-a întors la ucenici și le-a spus: „Încă dormiți și vă odihniți? Destul! A venit ceasul când Fiul omului* este dat pe mâna păcătoșilor. ⁴²Sculați-vă! Să mergem! Iată, vine omul care M-a trădat.”

Prinderea lui Isus

(Mt. 26.47–56; Lc. 22.47–53; Ioan 18.3–12)

⁴³Imediat după aceea, în timp ce Isus încă mai vorbea, a apărut Iuda, unul dintre cei doisprezece. El era însoțit de mai mulți oameni înarmați cu săbii și ciomege, trimiși de marii preoți, de învățătorii Legii și de bătrâni.

⁴⁴Trădătorul stabilise cu ei un semn: „Cel pe care-L voi săruta, Acela este Isus. Arestați-L și păziți-L când ați pus mâna pe El!” ⁴⁵Cum a ajuns acolo, Iuda s-a dus la Isus și I-a spus: „Învățătorule!” Apoi L-a sărutat. ⁴⁶Oamenii au pus mâna pe Isus și L-au arestat. ⁴⁷Unul din cei care erau aproape și-a scos sabia și l-a lovit pe slujitorul marelui preot, tăindu-i urechea.

⁴⁸Apoi Isus le-a spus: „Ați venit să Mă prindeți cu săbii și ciomege, de parcă aș fi un hoț. ⁴⁹Am fost în fiecare zi cu voi, învățându-i pe oameni în Templu* și nu M-ați arestat. Dar trebuia să se întâmple așa, pentru ca să se împlinescă Scriptura*.” ⁵⁰Toți ucenicii L-au părăsit pe Isus și au fugit.

⁵¹Un tânăr îl urma pe Isus. El nu purta decât o haină de in. Au încercat să-l aresteze și pe el, ⁵²dar el și-a lăsat haina de in și a fugit dezbrăcat.

Isus înaintea conducătorilor evrei

(Mt. 26.57–68; Lc. 22.54–55, 63–71; Ioan 18.13–14, 19–24)

⁵³L-au dus pe Isus înaintea marelui preot*. Toți marii preoți, bătrânii și învățătorii Legii au venit și ei. ⁵⁴Petru L-a urmat pe Isus până în curtea marelui preot. Petru a intrat în curte și stătea acolo cu slujitorii și se încălzea la foc.

³⁹Again Jesus went away and prayed the same thing. ⁴⁰Then he went back to the followers and again found them sleeping. They could not stay awake. They did not know what they should say to him.

⁴¹After Jesus prayed a third time, he went back to his followers. He said to them, “You are still sleeping and resting? That’s enough! The time has come for the Son of Man* to be handed over to sinful people. ⁴²Stand up! We must go. Here comes the man who is giving me to those people.”

Jesus Is Arrested

(Mt. 26:47–56; Lk. 22:47–53; Jn. 18:3–12)

⁴³While Jesus was still speaking, Judas, one of the twelve apostles,* came there. He had a big crowd of people with him, all carrying swords and clubs. They had been sent from the leading priests, the teachers of the law, and the older Jewish leaders.

⁴⁴Judas¹ planned to do something to show them which one was Jesus. He said, “The one I kiss will be Jesus. Arrest him and guard him while you lead him away.” ⁴⁵So Judas went over to Jesus and said, “Teacher!” Then he kissed him. ⁴⁶The men grabbed Jesus and arrested him. ⁴⁷One of the followers standing near Jesus grabbed his sword, pulled it out, and swung it at the servant of the high priest* and cut off his ear.

⁴⁸Then Jesus said, “You came to get me with swords and clubs like I am a criminal. ⁴⁹Every day I was with you teaching in the Temple* area. You did not arrest me there. But all these things have happened to show the full meaning of what the Scriptures* said.” ⁵⁰Then all of Jesus’ followers left him and ran away.

⁵¹One of those following Jesus was a young man wearing only a linen cloth. When the people tried to grab him, ⁵²he left the cloth in their hands and ran away naked.

Jesus Before the Jewish Leaders

(Mt. 26:57–68; Lk. 22:54–55, 63–71; Jn. 18:13–14, 19–24)

⁵³Those who arrested Jesus led him to the house of the high priest.* All the leading priests, the older Jewish leaders, and the teachers of the law were gathered there. ⁵⁴Peter followed Jesus but stayed back at a distance. He followed him to the yard of the high priest’s house. He went into the yard and sat there with the guards, warming himself by their fire.

¹14:44 *Judas* Literally, “the one who betrayed him.”

⁵⁵Conducătorii preoților și întregul Sinedriu* căutau dovezi împotriva lui Isus pentru a-L omorî. Dar nu au putut găsi nici una. ⁵⁶Pentru că mulți au depus mărturii false împotriva Lui, dar aceste mărturii nu se potriveau.

⁵⁷Apoi unii s-au ridicat și au depus mărturie împotriva lui Isus, mințind. Ei ziceau: ⁵⁸„L-am auzit spunând: «Voi dărâma acest Templu făcut de mâinile oamenilor și în trei zile voi construi altul, care nu va fi făcut de mâini omenești.»“ ⁵⁹Dar ei nu se înțelegeau nici măcar asupra acestei mărturii.

⁶⁰Apoi marele preot s-a ridicat în fața lor și L-a întrebat pe Isus: „Nu răspunzi nimic? Ce ai de spus acestor oameni care Te acuză?“ ⁶¹Dar Isus tăcea.

Marele preot L-a întrebat: „Ești Tu Cristosul*, Fiul Dumnezeului binecuvântat?“

⁶²Isus a răspuns: „Sunt. Și Îl veți vedea pe Fiul omului* stând la dreapta Celui Puternic și venind pe norii cerului.“

⁶³Marele preot și-a rupt hainele și a spus: „Ce nevoie mai avem de martori? ⁶⁴Ați auzit blasfemia! Ce credeți?“

Și ei au hotărât cu toții că Isus este vinovat și merită să moară. ⁶⁵Atunci unii au început să-L scuipe, să-I acopere fața, să-L lovească și să-I spună: „Vorbește! Spune cine Te-a lovit!“ Iar slujitorii L-au luat și L-au bătut.

Petru se teme să spună că-L cunoaște pe Isus

(Mt. 26.69–75; Lc. 22.56–62; Ioan 18.15–18, 25–27)

⁶⁶Petru era tot în curte, când a venit o slujitoare a marelui preot. ⁶⁷Când l-a văzut pe Petru încălzindu-se, s-a uitat cu atenție la el și i-a spus: „Și tu erai cu acel Nazarinean, Isus.“

⁶⁸Dar Petru nu a recunoscut și a spus: „Nu știu ce vorbești și nu înțeleg ce spui!“ Apoi a ieșit de acolo și cocoșul a cântat¹.

⁶⁹Când l-a văzut slujitoarea, a început să le spună celor care stăteau acolo: „Acesta este unul dintre ei!“ ⁷⁰Dar Petru a negat din nou.

¹14:68 „și cocoșul a cântat“ Numai unele manuscrise adaugă aceste cuvinte.

⁵⁵The leading priests and the whole high council tried to find something that Jesus had done wrong so they could kill him. But the council could find no proof that would allow them to kill Jesus.

⁵⁶Many people came and told lies against Jesus, but they all said different things. None of them agreed.

⁵⁷Then some others stood and told more lies against Jesus. They said, ⁵⁸“We heard this man¹ say, ‘I will destroy this Temple* built by human hands. And three days later, I will build another Temple not made by human hands.’” ⁵⁹But also what these people said did not agree.

⁶⁰Then the high priest stood before everyone and said to Jesus, “These people said things against you. Do you have something to say about their charges? Are they telling the truth?” ⁶¹But Jesus said nothing to answer him.

The high priest asked Jesus another question: “Are you the Christ,* the Son of the blessed God?”

⁶²Jesus answered, “Yes, I am the Son of God. And in the future you will see the Son of Man* sitting at the right side of God All-Powerful. And you will see the Son of Man coming on the clouds of heaven.”

⁶³When the high priest heard this, he tore his clothes in anger. He said, “We don’t need any more witnesses! ⁶⁴You all heard these insults to God. What do you think?”

Everyone agreed that Jesus was guilty and must be killed. ⁶⁵Some of the people there spit at him. They covered his eyes and hit him with their fists. They said, “Be a prophet² and tell us who hit you!” Then the guards led Jesus away and beat him.

Peter Is Afraid to Say He Knows Jesus

(Mt. 26:69–75; Lk. 22:56–62; Jn. 18:15–18, 25–27)

⁶⁶While Peter was still in the yard, a servant girl of the high priest* came there. ⁶⁷She saw him warming himself at the fire. She looked closely at him and said, “You were with Jesus, that man from Nazareth.”

⁶⁸But Peter said this was not true. “That makes no sense,” he said. “I don’t know what you are talking about!” Then he left and went to the entrance of the yard.³

⁶⁹The servant girl saw Peter there. Again the girl said to the people who were standing there, “This man is one of those people who followed Jesus.” ⁷⁰Again Peter said it was not true.

¹14:58 *this man* Jesus. His enemies avoided saying his name. ²14:65 *prophet* A prophet often knows things that are hidden to other people. ³14:68 Many Greek copies add “and the rooster crowed.”

Puțin mai târziu, cei care stăteau acolo i-au spus lui Petru: „Cu siguranță că și tu ești unul dintre ei, pentru că ești galileean.“

⁷¹Și Petru s-a jurat: „Nu-L cunosc pe acest om despre care vorbiți!“

⁷²Și chiar atunci cocoșul a cântat a doua oară, iar Petru și-a amintit cuvintele lui Isus: „Înainte de a cânta cocoșul de două ori, vei nega de trei ori faptul că Mă cunoști.“ Petru s-a întristat și a început să plângă.

Guvernatorul Pilat Îl anchetează pe Isus

(Mt. 27.1–2, 11–14; Lc. 23.1–5; Ioan 18.28–38)

15¹Dimineța, marii preoți, cu bătrânii, cu învățătorii Legii și cu întregul Sinedriu*, au pus la cale un plan. Ei L-au legat pe Isus, L-au dus și L-au dat predat lui Pilat*.

²Iar Pilat L-a întrebat: „Ești Tu Împăratul iudeilor?“

Isus i-a răspuns: „Este așa cum spui.“

³Marii preoți L-au acuzat de multe lucruri. ⁴Pilat L-a întrebat din nou: „Nu răspunzi? Nu vezi de câte lucruri Te acuză?“

⁵Dar Isus nu răspundea. Pilat era uimit.

Pilat încearcă, fără succes,

să-L elibereze pe Isus

(Mt. 27.15–31; Lc. 23.13–25; Ioan 18.39–19.16)

⁶De Paște*, Pilat avea obiceiul să elibereze un prizonier pe care-l vroiau oamenii. ⁷În acele zile era în închisoare un bărbat, pe nume Baraba, împreună cu niște răsculați. Aceștia provocaseră o revoltă și erau vinovați de crimă. ⁸Iudeii au venit la Pilat și l-au rugat să facă ce făcea de obicei.

⁹Pilat i-a întrebat: „Vreți să-I dau drumul Împăratului iudeilor?“ ¹⁰Pilat a spus aceasta pentru că știa că marii preoți Îl dăduseră pe Isus în mâinile sale din invidie. ¹¹Însă marii preoți au agitat mulțimea pentru ca Pilat să-l elibereze pe Baraba în locul lui Isus.

¹²Dar Pilat i-a întrebat din nou: „Ce vreți să fac cu Cel pe care-L numiți Împăratul iudeilor?“

¹³Ei au strigat din nou: „Răstignește-L!“

¹⁴Dar Pilat le-a spus: „De ce? Cu ce a greșit?“

Însă ei au început să strige și mai tare: „Răstignește-L!“

A short time later, some people were standing near Peter. The people said, “We know you are one of those who followed Jesus. You are also from Galilee.”

⁷¹Then Peter began to curse. He said, “I swear to God I don’t know this man you are talking about!”

⁷²As soon as Peter said this, the rooster crowed the second time. Then he remembered what Jesus had told him: “Before the rooster crows twice, you will say three times that you don’t know me.” Then Peter began to cry.

Governor Pilate Questions Jesus

(Mt. 27:1–2, 11–14; Lk. 23:1–5; Jn. 18:28–38)

15¹Very early in the morning, the leading priests, the older Jewish leaders, the teachers of the law, and the whole high council decided what to do with Jesus. They tied him, led him away, and turned him over to governor Pilate.*

²Pilate asked Jesus, “Are you the king of the Jews?”

Jesus answered, “Yes, that is right.”

³The leading priests accused Jesus of many things. ⁴So Pilate asked Jesus another question. He said, “You can see that these people are accusing you of many things. Why don’t you answer?”

⁵But Jesus still did not answer, and this really surprised Pilate.

Pilate Tries but Fails to Free Jesus

(Mt. 27:15–31; Lk. 23:13–25; Jn. 18:39–19:16)

⁶Every year at the Passover* time the governor would free one prisoner—whichever one the people wanted. ⁷There was a man in prison at that time named Barabbas. He and the rebels with him had been put in prison for committing murder during a riot.

⁸The people came to Pilate and asked him to free a prisoner as he always did. ⁹Pilate asked them, “Do you want me to free the king of the Jews?” ¹⁰Pilate knew that the leading priests had given Jesus to him because they were jealous of him. ¹¹But the leading priests persuaded the people to ask Pilate to free Barabbas, not Jesus.

¹²Pilate asked the people again, “So what should I do with this man you call the king of the Jews?”

¹³The people shouted, “Kill him on a cross!”

¹⁴Pilate asked, “Why? What wrong has he done?”

But the people shouted louder and louder, “Kill him on a cross!”

¹⁵Pilat a dorit să facă pe plac mulțimii, așa că i-a dat drumul lui Baraba, iar pe Isus, după ce a pus să fie biciuit, L-a dat să fie răstignit.

¹⁶Soldații L-au dus pe Isus în palatul guvernatorului, în pretoriu și au chemat întreaga companie de soldați. ¹⁷Ei L-au îmbrăcat cu o mantie roșie. Au făcut o coroană din spini și I-au pus-o pe cap. ¹⁸Apoi au început să-L salute, zicând: „Salutare, Împăratul iudeilor!” ¹⁹Soldații L-au lovit în cap cu un băț și L-au scuipat. Apoi au căzut în genunchi și au început să I se închine. ²⁰După ce și-au bătut joc de El, I-au dat jos mantia roșie și I-au pus hainele Lui. Apoi L-au scos afară ca să-L răstignească.

Isus este răstignit

(Mt. 27.32–44; Lc. 23.26–43; Ioan 19.17–27)

²¹Pe drum s-au întâlnit cu Simon din Cirena care se întorcea de la câmp. El era tatăl lui Alexandru și al lui Ruf. Soldații l-au obligat să care crucea lui Isus. ²²Ei L-au adus la un loc numit Golgota, care înseamnă „Locul craniului”. ²³I-au dat vin cu smirnă¹, dar El nu a băut. ²⁴Și L-au răstignit. Ei au împărțit hainele Lui și au tras la sorți ca să vadă ce va lua fiecare.

²⁵Era nouă dimineața când L-au răstignit. ²⁶Au scris pe cruce acuzația care I se adusese. Pe inscripție se putea citi: „ÎMPĂRATUL IUDEILOR.” ²⁷Au mai răstignit doi tâlhari cu El: unul la stânga și unul la dreapta Lui. ^[28]²⁹Oamenii care treceau pe acolo Îl insultau. Ei dădeau din cap și ziceau: „Tu ai spus că poți să dărâmi Templul* și să-l reconstruiești în trei zile. ³⁰Dă-Te jos de pe cruce și salvează-Te!” ³¹La fel își băteau joc de Isus marii preoți și învățătorii Legii. Ei își spuneau unii altora: „Pe alții i-a salvat, dar pe Sine Însuși nu Se poate salva! ³²Să Se dea jos de pe cruce acest Mesia, Împăratul iudeilor, pentru ca să vedem și să credem în El.”

¹⁵Pilate wanted to please the people, so he freed Barabbas for them. And he told the soldiers to beat Jesus with whips. Then he gave Jesus to the soldiers to be killed on a cross.

¹⁶Pilate's soldiers took Jesus into the governor's palace (called the Praetorium). They called all the other soldiers together. ¹⁷They put a purple robe on Jesus, made a crown from thorny branches, and put it on his head. ¹⁸Then they began shouting, “Welcome, king of the Jews!” ¹⁹They kept on beating his head with a stick and spitting on him. Then they bowed down on their knees and pretended to honor him as a king. ²⁰After they finished making fun of him, they took off the purple robe and put his own clothes on him again. Then they led him out of the palace to be killed on a cross.

Jesus Is Nailed to a Cross

(Mt. 27:32–44; Lk. 23:26–39; Jn. 19:17–19)

²¹There was a man from Cyrene named Simon walking into the city from the fields. He was the father of Alexander and Rufus. The soldiers forced him to carry Jesus' cross. ²²They led Jesus to the place called Golgotha. (Golgotha means “The Place of the Skull.”) ²³There they gave him some wine mixed with myrrh,* but he refused to drink it. ²⁴The soldiers nailed Jesus to a cross. Then they divided his clothes among themselves, throwing dice to see who would get what.

²⁵It was nine o'clock in the morning when they nailed Jesus to the cross. ²⁶There was a sign with the charge against him written on it. It said, “THE KING OF THE JEWS.” ²⁷They also put two criminals on crosses beside Jesus—one on the right and the other on the left. ^[28]

²⁹People walked by and said bad things to Jesus. They shook their heads and said, “You said you could destroy the Temple* and build it again in three days. ³⁰So save yourself! Come down from that cross!”

³¹The leading priests and the teachers of the law were also there. They made fun of Jesus the same as the other people did. They said to each other, “He saved others, but he can't save himself! ³²If he is really the Christ,* the king of Israel,* he should come down from the cross now. When we see this, then we will believe in him.” The criminals on the crosses beside Jesus also said bad things to him.

¹15.23 *smirnă* smirna amestecată cu vin era folosită pentru calmarea durerilor. ²15.28 *versetul 28* Unele manuscrise adaugă versetul 28: „Și s-a împlinit Scriptura care zice: «A fost pus în rând cu cei nelegiuți.»”

¹ 15:28 Some Greek copies add verse 28: “And this showed the full meaning of the Scripture that says, ‘They put him with criminals.’”

Isus moare

(Mt. 27.45–56; Lc. 23.44–49; Ioan 19.28–30)

³³La amiază s-a făcut întuneric, până la ora trei. ³⁴La ora trei, Isus a strigat: „*Eloi, Eloi, lama sabactani?*“, care înseamnă: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?“¹

³⁵Când au auzit unii din cei ce stăteau acolo aceste cuvinte, au spus: „Ascultați! Îl cheamă pe Ilie!“²

³⁶Cineva a alergat și a îmbibat un burete în oțet. A pus apoi buretele pe un băț și i-a dat lui Isus să bea, spunând: „Stați să vedem dacă va veni Ilie să-L dea jos.“

³⁷Isus a scos un ultim strigăt și a murit.

³⁸Perdeaua* Templului* s-a rupt în două, de sus până jos. ³⁹Un centurion* stătea în fața lui Isus. El l-a auzit cum a strigat și a văzut cum a murit. Atunci a spus: „Acest Om a fost într-adevăr Fiul lui Dumnezeu!“

⁴⁰Niște femei priveau de la distanță. Printre ele erau Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov cel tânăr și a lui Iose și Salome. ⁴¹Acestea erau femeile care Îl urmaseră pe Isus în Galileea și Îl ajutaseră. Mai erau acolo multe alte femei care veniseră cu Isus la Ierusalim.

Isus este înmormântat

(Mt. 27.57–61; Lc. 23.50–56; Ioan 19.38–42)

⁴²Era ziua Pregătirii (ziua dinaintea saba-tului*) și se apropia seara. ⁴³Atunci a venit Iosif din Arimateea, care era un membru respectat al Sinedriului* și care aștepta să vină Împărăția lui Dumnezeu. El s-a dus cu îndrăzneală la Pilat* și i-a cerut trupul lui Isus. ⁴⁴Pilat s-a mirat când a auzit că Isus a murit atât de repede. El l-a chemat pe centurion* și l-a întrebat dacă Isus murise deja. ⁴⁵Când a auzit ce i-a spus centurionul, i-a dat lui Iosif trupul lui Isus. ⁴⁶Iosif a cumpărat niște pânză de in. L-a dat jos pe Isus de pe cruce, L-a înfășurat în in și L-a pus într-un mormânt făcut în stâncă. Au pus o piatră mare la intrarea mormântului.

¹15:34 Citat din Ps. 22:1. ²15:35 „Îl cheamă pe Ilie“ Unii au confundat cuvântul „Eli“, care înseamnă „Dumnezeul Meu“, cu „Ilie“.

Jesus Dies

(Mt. 27:45–56; Lk. 23:44–49; Jn. 19:28–30)

³³At noon the whole country became dark. This darkness continued until three o'clock. ³⁴At three o'clock Jesus cried with a loud voice, “*Eloi, Eloi, lama sabachthani.*” This means “My God, my God, why have you left me alone?”¹

³⁵Some of the people standing there heard this. They said, “Listen! He is calling Elijah.”²

³⁶One man there ran and got a sponge. He filled the sponge with vinegar and tied it to a stick. Then he used the stick to give the sponge to Jesus to drink from it. The man said, “We should wait now and see if Elijah will come to take him down from the cross.”

³⁷Then Jesus cried with a loud voice and died.

³⁸When Jesus died, the curtain* in the Temple* was torn into two pieces. The tear started at the top and tore all the way to the bottom. ³⁹The army officer* who was standing there in front of the cross saw what happened when Jesus died. The officer said, “This man really was the Son of God!”

⁴⁰Some women were standing away from the cross, watching. Among these women were Mary from the town of Magdala, Salome, and Mary the mother of James and Joses. (James was her youngest son.) ⁴¹These were the women who had followed Jesus in Galilee and cared for him. Many other women who had come with Jesus to Jerusalem were also there.

Jesus Is Buried

(Mt. 27:57–61; Lk. 23:50–56; Jn. 19:38–42)

⁴²This day was called Preparation day. (That means the day before the Sabbath* day.) It was becoming dark. ⁴³A man named Joseph from Arimathea was brave enough to go to Pilate and ask for Jesus’ body. Joseph was an important member of the high council. He was one of the people who wanted God’s kingdom* to come.

⁴⁴Pilate was surprised to hear that Jesus was already dead. So he called for the army officer* in charge and asked him if Jesus was already dead. ⁴⁵When Pilate heard it from the officer, he told Joseph he could have the body.

⁴⁶Joseph bought some linen cloth. He took the body from the cross, wrapped it in the linen, and put the body in a tomb* that was dug in a wall of rock. Then he closed the tomb by rolling a large

¹15:34 Quote from Ps. 22:1. ²15:35 *He is calling Elijah*” The word for “My God” (*Eli* in Hebrew or *Eloi* in Aramaic) sounded to the people like the name of Elijah, a famous man who spoke for God about 850 B.C.

⁴⁷Maria Magdalena și Maria, mama lui Iose, se uitau și au văzut unde L-au pus.

stone to cover the entrance. ⁴⁷Mary from Magdala and Mary the mother of Joses saw the place where Jesus was put.

Vestea că Isus a înviat din morți

(Mt. 28.1-8; Lc. 24.1-12; Ioan 20.1-10)

16 ¹În prima zi după sabat*, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov și Salome au cumpărat balsamuri, ca să se ducă și să ungă trupul lui Isus. ²Ele s-au dus la mormânt foarte devreme în acea zi, prima zi a săptămânii, chiar după răsăritul soarelui. ³Femeile își ziceau una alteia: „Cine va da la o parte pentru noi piatra de la intrarea mormântului?”

News That Jesus Has Risen From Death

(Mt. 28:1-8; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 ¹The next day after the Sabbath* day, Mary from Magdala, Salome, and Mary the mother of James bought some sweet-smelling spices to put on Jesus' body. ²Very early on that day, the first day of the week, the women were going to the tomb.* It was very early after sunrise. ³The women said to each other, “There is a large stone covering the entrance of the tomb. Who will move the stone for us?”

⁴Apoi, s-au uitat și au văzut că piatra fusese dată la o parte, deși era foarte mare. ⁵Când au intrat în mormânt, au văzut un tânăr stând în partea dreaptă. El era îmbrăcat cu haine albe. Femeile s-au speriat.

⁴Then the women looked and saw that the stone was moved. The stone was very large, but it was moved away from the entrance. ⁵The women walked into the tomb and saw a young man there wearing a white robe. He was sitting on the right side of the tomb. The women were afraid.

⁶El le-a spus: „Nu vă temeți! Voi Îl căutați pe Isus din Nazaret care a fost răstignit. El a înviat. Nu este aici. Uitați-vă la locul unde a fost așezat. ⁷Dar duceți-vă și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru că Isus merge înaintea voastră în Galileea. Voi Îl veți vedea acolo, așa cum v-a spus.”

⁶But the man said, “Don't be afraid. You are looking for Jesus from Nazareth, the one who was killed on a cross. He has risen from death! He is not here. Look, here is the place they put him when he was dead. ⁷Now go and tell his followers. And be sure to tell Peter. Tell them, ‘Jesus is going into Galilee and will be there before you come. You will see him there, as he told you before.’”

⁸Ele au ieșit și au plecat fugind de la mormânt pentru că erau înspăimântate și uimite. Și nu au spus nimănui nimic pentru că le era frică.¹

⁸The women were very afraid and confused. They left the tomb and ran away. They did not tell about what happened, because they were afraid.¹

Câțiva ucenici Îl văd pe Isus

(Mt. 28.9-10; Ioan 20.11-18; Lc. 24.13-35)

⁹După ce a înviat, în dimineața primei zile a săptămânii, Isus i S-a arătat Mariei Magdalena, cea din care scosese șapte duhuri rele. ¹⁰Maria s-a dus la ucenicii Lui și le-a spus că L-a văzut pe Isus. Ucenicii erau triști și plângeau. ¹¹Când au auzit că Isus era viu și că Maria Îl văzuse, nu au crezut-o.

Some Followers See Jesus

(Mt. 28:9-10; Jn. 20:11-18; Lk. 24:13-35)

⁹Jesus rose from death early on the first day of the week. He showed himself first to Mary from Magdala. One time in the past, Jesus had forced seven demons* out of Mary. ¹⁰After Mary saw Jesus, she went and told his followers. They were very sad and were crying. ¹¹But Mary told them that Jesus was alive. She said that she had seen Jesus, but they did not believe her.

¹²Apoi Isus li S-a arătat, sub o altă înfățișare, altor doi ucenici care se duceau la țară.

¹²Later, Jesus showed himself to two followers while they were walking in the country. But Jesus did not look the same as before he was killed.

¹ 16.8 versetul 8 Unele manuscrise grecești vechi încheie aici această carte.

¹ 16:8 Some of the oldest Greek copies end the book here. A few later copies have this shorter ending: “But they soon gave all the instructions to Peter and those with him. After that, Jesus himself sent them out from east to west with the holy message that will never change—that people can be saved forever.”

¹³Cei doi s-au întors și le-au spus și celorlalți, dar nu i-au crezut nici pe ei.

Isus le vorbește ucenicilor Săi

(Mt. 28.16–20; Lc. 24.36–49; Ioan 20.19–23; F.A. 1.6–8)

¹⁴Mai târziu, Isus a apărut în fața celor unsprezece în timp ce ei mâncau. El i-a certat pentru lipsa lor de credință și pentru mințile lor închise, pentru că ei nu îi creuseră pe cei care Îl văzuseră după ce înviase.

¹⁵Isus le-a spus: „Duceți-vă în toată lumea și spuneți Vestea Bună* fiecărui om. ¹⁶Oricine crede și va fi botezat* va fi mântuit. Dar cine nu crede va fi condamnat. ¹⁷Iar cei ce cred vor putea face aceste minuni: în Numele Meu vor scoate duhuri rele și vor vorbi în limbi. ¹⁸Ei vor lua șerpi în mână și, când vor bea otravă, nu vor păți nimic. Își vor pune mâinile peste oameni bolnavi și ei se vor face bine.“

Înălțarea la cer

(Lc. 24.50–53; F.A. 1.9–11)

¹⁹După ce le-a vorbit, Domnul Isus a fost înălțat la ceruri. El S-a așezat la dreapta lui Dumnezeu. ²⁰Ucenicii s-au dus și au predicat peste tot. Și Domnul a lucrat cu ei, confirmând Cuvântul prin semnele care l-au însoțit.

¹³These followers went back to the other followers and told them what happened. Again, the followers did not believe them.

Jesus Talks to His Followers

(Mt. 28:16–20; Lk. 24:36–49; Jn. 20:19–23; Acts 1:6–8)

¹⁴Later, Jesus showed himself to the eleven followers while they were eating. He criticized them because they had so little faith. They were stubborn and refused to believe the people who said Jesus had risen from death.

¹⁵He said to them, “Go everywhere in the world. Tell the Good News* to everyone. ¹⁶Whoever believes and is baptized* will be saved. But those who do not believe will be judged guilty. ¹⁷And the people who believe will be able to do these things as proof: They will use my name to force demons* out of people. They will speak in languages they never learned. ¹⁸If they pick up snakes or drink any poison, they will not be hurt. They will lay their hands on sick people, and they will get well.”

Jesus Goes Back to Heaven

(Lk. 24:50–53; Acts 1:9–11)

¹⁹After the Lord Jesus said these things to his followers, he was carried up into heaven. There, Jesus sat at the right side of God. ²⁰The followers went everywhere in the world telling people the Good News,* and the Lord helped them. By giving them power to do miracles* the Lord proved that their message was true.

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center

Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center

All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center

P.O. Box 820648

Fort Worth, Texas 76182, USA

Telephone: 1-817-595-1664

Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE

E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html>